

HRVATSKI VOJNIK

Broj 193. Godina V. 20. lipnja 2008.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,80 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U sljedećem
broju dar -
CD klape HRM-a
“Sveti Juraj”

Na vojnom poligonu Gašinci u tijeku međunarodna
vojna vježba Adriatic Aurora 2008

Višestruko korisna vježba za naše Oružane snage

Novi nosač zvuka klape HRM-a "Sveti Juraj"

Nakon samo nekoliko mjeseci od objavljivanja svoga šestog po redu nosača zvuka *Tebe tražim, Bože moj*, koji je u cijelosti duhovnog sadržaja, vrijedni vokalisti klape Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj" i maestro prof. Mario Božić priredili su novo diskografsko ostvarenje, po sadržaju potpuno različito od prethodnog. Zvuči nevjerojatno, ali je istinito! Ono je istodobno i potvrda koliko opsežan i raznolik program njeguje klapa "Sveti Juraj". Dapače, bilo da je riječ o duhovnom, domoljubnom ili pak tradicionalnom i novijem - skladanom i obrađenom klapskom dijelu programa, u njihovo izvedbi doista sve navedeno zvuči proživljeno i interpretacijski bespriječorno. Pokušale su to i neke druge klape. No, za razliku od njih, koje su njegovale isključivo dalmatinsku klapsku pjesmu, a od duhovnih i domoljubnih skladbi na programu imale tek pokoju, klapa HRM-a "Sveti Juraj" sa svakim od tri dijela svoga programa u bilo kojem trenutku može održati cjelovečernji koncert i snimiti nosač zvuka.

Novo diskografsko ostvarenje klape "Sveti Juraj" nazvano *Cvijet čežnje* zapravo je izbor najpopularnijih 15 skladbi koje je klapa izvodila u proteklih osam godina, dakle od svoga osnutka. Organizacijski voditelj klape, tenor Marko Bralić, pomno vodi računa o svakom detalju, pa tako i sam naslov *Cvijet čežnje* ima svoju simboliku. Riječ je o najlepšem cvijetu - slobodnoj i neovisnoj domovini - koju je hrvatski narod stoljećima čeznutiljivo sanjao, bilo u daljoj (*U boj*) ili novijoj povijesti (*Moja domovina, Vivat Croatia, Kome bi šumilo, more moje sinje, Mi smo prvaci, Na omiškoj stini, Croatio, iz duše te ljubim*). Drugi dio nosača zvuka ispunjen je skladbama koje vjerno oslikavaju Dalmaciju, njezino mediteransko ozračje i šarm Dalmatinaca koji, kao mornari, nose u sebi i članovi klape "Sveti Juraj". Poput točke na "i" na kraju ovoga diskografskog ostvarenja стоји vrhunski izvedeno antologisko djelo maestra Ljube Stipića Delmate, *Dalmatino, povrišu pritrjena*. Zbog iznimnih glasovnih mogućnosti koji-

ma raspolažu ovi vokalisti na čelu s prvim tenorom, kristalno čistog glasa i iznimno velikog opsega i sonornosti, Hrvoslavom Kužićem, vrsnim solistom u večini skadbi II. tenorom Markom Bralićem te još jednim vrsnim solistom II. tenorom Ivcicom Kuzmanićem (*Vilo moja, Bodulsa balada*), a pod stručnim vodstvom umjetničkog voditelja maestra prof. Marija Božića, svaka skladba u izvođenju klape "Sveti Juraj" istinski je glazbeni doživljaj. Klapa zvuči odlično u izvedbama a capella, kao i u skladbama u kojima surađuje s najboljim hrvatskim profesionalnim orkestrima - Simfonijskim puhačkim orkestrom Hrvatske vojske iz Zagreba (u odličnim i zahtjevnim aranžmanima prof. Tomislava Uhlika) i Tamburaškim orkestrom Hrvatske radiotelevizije pod ravnateljem uvaženog maestra Siniše Leopolda. Vrijedno je istaknuti i suradnju s iznimno nadarenim mladim pijanistom Tončijem Tranfićem (*Kao*

da te ne volim), studentom IV. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, inače sinom Ignacija Tranfića, II. basa u klapi HRM-a "Sveti Juraj".

Nedvojbeno je da će se rado slušati i putem medija plasirati brojne skladbe s ovoga nosača zvuka, a vjerojatno će pravu senzaciju izazvati hrvatski evergreen Ljube Kuntarića *U nediju, Ane (Kad si kupim mali motorin)*, u inventivnoj obradi samog autora Kuntarića i voditelja klape maestra Božića. Kad se sve navedene vrijednosti sjedine na jednom nosaču zvuka kao što je *Cvijet čežnje* klape HRM-a "Sveti Juraj" i uz vrhunsku produkciju odličnog majstora tona dipl. ing. Ante Dorića, uspjeh ne može izostati. Vrijedni HRM-ovci ostvarili su vrhunski nosač zvuka, koji zasluguje sve pohvale i uglednu diskografsku nagradu "Porin"!

Mo. prof. Vladan VULETIN,
iz recenzije nosača zvuka

Nakladnik:
MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vpintar@mohr.hr)
Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)
Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)
Urednici i novinari: Marija Alvir,
(marija.alvir@mohr.hr), Leida Parlov,
Domagoj Vlahović
Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Predrag Belušić, Damir Bebek
Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)
Privevod: Jasmina Pešek
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo
tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović
tel: 3786-348;
fax: 3784-322

Preplata:
Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.
Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tiskar: Tiskara Zelina d.d.,
K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:
MORH
Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>
E-mail: hrvojnik@mohr.hr
Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2008.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

Na vojnom poligonu Gašinci u tijeku međunarodna vojna vježba Adriatic Aurora 2008

"Opći cilj svih sudionika vježbe i igrajućih postrojbi jest uvježbavanje za zajedničko djelovanje, a na nacionalnoj razini cilj nam je verificirati spremnost naših postrojbi za sudjelovanje u misiji ISAF", istaknuo je brigadir Jurić

Strana 4

Hrvatski časnici u Zapovjedništvu združenih snaga u Napulju

Trenutačno se u misiji u Napulju nalaze naša tri časnika, pukovnik Miroslav Zekušić, kapetan fregate Vatroslav Carev i bojnik Dražen Budinski. Sva trojica imaju važne pozicije u Elementu potpore partnerstvu pri Zapovjedništvu združenih snaga te osiguravaju važne funkcije veze sa svojom zemljom

Strana 8

Međunarodna zrakoplovna izložba ILA 2008 u Berlinu Krila Oluje iznad Berlina

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo s eskadrirom Krila Oluje prvi put je sudjelovalo na međunarodnoj izložbi zrakoplovstva ILA 2008. Na statičkom prikazu HRZ je izložio svoj novi helikopter Mi-171, a u letačkom dijelu programa nastupila je akrogrupa Krila Oluje...

Strana 12

Zračni transporteri za udaljene ratove [II. dio]

Zanimljivo je da, unatoč sve većoj potražnji za transportnim zračnim kapacitetima, trenutačno nema većih planova za razvoj novih velikih transportnih aviona s četiri mlazna motora

Strana 22

Naslovnicu snimio Tomislav BRANDT

**Na vojnom poligonu Gašinci
u tijeku međunarodna vojna vježba
Adriatic Aurora 2008**

Višestruko korisna vježba za naše OS

"Opći i zajednički cilj svih sudionika vježbe i igrajućih postrojbi jest uvježbanje za zajedničko djelovanje te operativna kompatibilnost za buduće zadaće u međunarodnom okruženju, a na nacionalnoj razini cilj nam je verificirati spremnost naših postrojbi za sudjelovanje u misiji ISAF", istaknuo je brigadir Jurić, napomenuvši da su uoči vježbe na Vojnom poligonu Gašinci napravljeni brojni sadržaji potrebni za uvježbavanje pripadnika OSRH-a

—Napisala i snimila Marija ALVIR—

Adriatic Aurora 2008 naziv je međunarodne vježbe koja se od 17. do 30. lipnja održava na vojnom poligonu Gašinci. U vježbi sudjeluju pripadnici oružanih snaga država članica Američko-jadranske inicijative i njihove države partneri iz Sjedinjenih Američkih Država, a hrvatske Oružane snage dosad su se uspješno prezentirale u ulozi domaćina i organizatora. O zahtjevnim pripremama i organizaciji vježbe neposredno uoči njezina početka razgovarali smo s brigadirom Ivanom Jurićem, koji je zadužen za provedbu ove vježbe.

O kakvoj je vježbi riječ i kako je došlo do njezina održavanja?

Inicijativu za održavanje međunarodne vojne vježbe Adriatic Aurora 2008 pokrenula je Republika Hrvatska, a nastala je na temelju višegodišnje uspješne suradnje Oružanih snaga RH s Nacionalnom gardom Minnesota, našim bilateralnim partnerom iz SAD-a. Konkretno, na tu je ideju došao zapovjednik HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac u razgovoru sa zapovjednikom Nacionalne garde SAD-a general pukovnikom Stevenom Blumom. Vojnu suradnju, koja traje od 2005. godine, podigli smo na višu razinu razmjrenom vodova i sudjelovanjem na zajedničkim vježbama u SAD-u i RH, a ove smo godine bilateralnu suradnju proširili na Američko-jadransku inicijativu te na ovoj vježbi sudjeluju vodovi iz Albanije, Makedonije i Hrvatske sa svojim državama partnerima iz SAD-a, vodovima iz Vermonta, New Jerseyja i Minnesota.

Biti na čelu stožera zaduženog za provedbu tako velike međunarodne vježbe, u kojoj sudjeluje gotovo tisuću sudionika, velika je čast i izazov. Riječ je o vježbi na zemljisu, koja se sastoji od niza zajedničkih obučnih aktivnosti usmjerenih na pripremu pojedinca i postrojbe za mirovne operacije. Obuka se provodi po sljedećim obučnim modulima: kvalifikacije u gađanju puškom, refleksno i situacijsko gađanje, operacija na urbanom terenu, konvoj - cesta i medicinska evakuacija te operacija na kontrolnoj točki. U vježbi sudjeluju po jedan pješački vod iz Makedonije i Albanije te nacionalnih gardi Minnesota i Vermonta, uz inženjerijski vod NG New Jerseyja, kao i pripadnici Hrvatske kopnene vojske, iz postrojbi koje su nominirane za mirovne operacije, te Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Naime, u vježbi će biti angažirano nekoliko helikoptera s posadama HRZ-a, od kojih će tri-četiri biti uključena u provedbu vježbe, u transportu i davanju zračne potpore, a jedan helikopter zajedno s medicinskim timom bit će zadužen za pružanje pomoći i evakuaciju u slučaju potrebe.

Što očekujete od ove vježbe i koja je svrha njezine provedbe?

Svrha vježbe je dvojaka. S jedne strane imamo nekakav opći, zajednički cilj, koji se odnosi na uvježbavanje svih sudionika i igrajućih postrojbi za zajedničko djelovanje te operativnu kompatibilnost za buduće zadaće u međunarodnom okruženju. Uz to, cilj nam je i na nacionalnoj razini verificirati spremnost naših postrojbi za

sudjelovanje u međunarodnim misijama, konkretno u ISAF-u. Naime, u postrojbama Hrvatske kopnene vojske već nekoliko godina provodi se uvježbavanje i obučavanje primjenom NATO doktrina, procedura i postupaka. No, ova je vježba prilika da pripadnici OSRH-a u suradnji s kolegama iz SAD-a te Albanije i Makedonije zajedničkim uvježbavanjem u multinacionalnom okruženju, poboljšaju našu interoperabilnost potrebnu za angažman naših pripadnika u različitim UN i NATO misijama. Ovakav način uvježbavanja za nas nije ništa novo, no uvijek je izazov provjeravati i poboljšavati svoje postupke s međunarodnim partnerima, uvježbavanjem i ponavljanjem se usavršiti te time svesti moguće rizike u stvarnim situacijama na minimum. Dakle, u ovakvim vježbama uzrečica "uvježbavanjem do savršenstva" doista dobiva na težini, a vrlo često i spašava život.

Budući da je riječ o našim kolegama iz Američko-jadranske inicijative, s kojima već sudjelujemo u misiji ISAF, cilj nam je ovom vježbom potvrditi naše prijateljstvo, poboljšati operativne sposobnosti svih sudionika, pružiti im iskustvo strukturalnog integriranja postrojbi u redove drugih oružanih snaga te međusobno razmijeniti iskustva i naučene lekcije. Također, velika je korist od stjecanja profesionalnih i osobnih poznanstava, uspostavljanja i razvijanja pojedinačnih, osobnih odnosa, što naše pripadnike čini konkurentnjima i sigurnijima kad se nađu u međunarodnim stozherima i postrojbama.

Koje pripreme podrazumijeva sudjelovanje u ovakvoj vježbi?

Pripreme za ovaku vježbu odvijaju se po metodologiji planiranja NATO-ovih vojnih vježbi, od planiranja, koordinacije, izrade specifikacije vježbe, izrade detaljnih planova do pripreme na Vojnom poligonu Gašinci, na kojemu je mnogo toga napravljeno uoči vježbe. Ustrojen je Taktičko-operativni centar s kompletnom potrebnom infrastrukturom (satelitske i podatkovne veze te informacijski i radiokomunikacijski sustavi). Obnovljeno je postojeće automatsko pješačko strelište i izgrađen potpuno novi kompleks za bojna gađanja s pješačkim na-

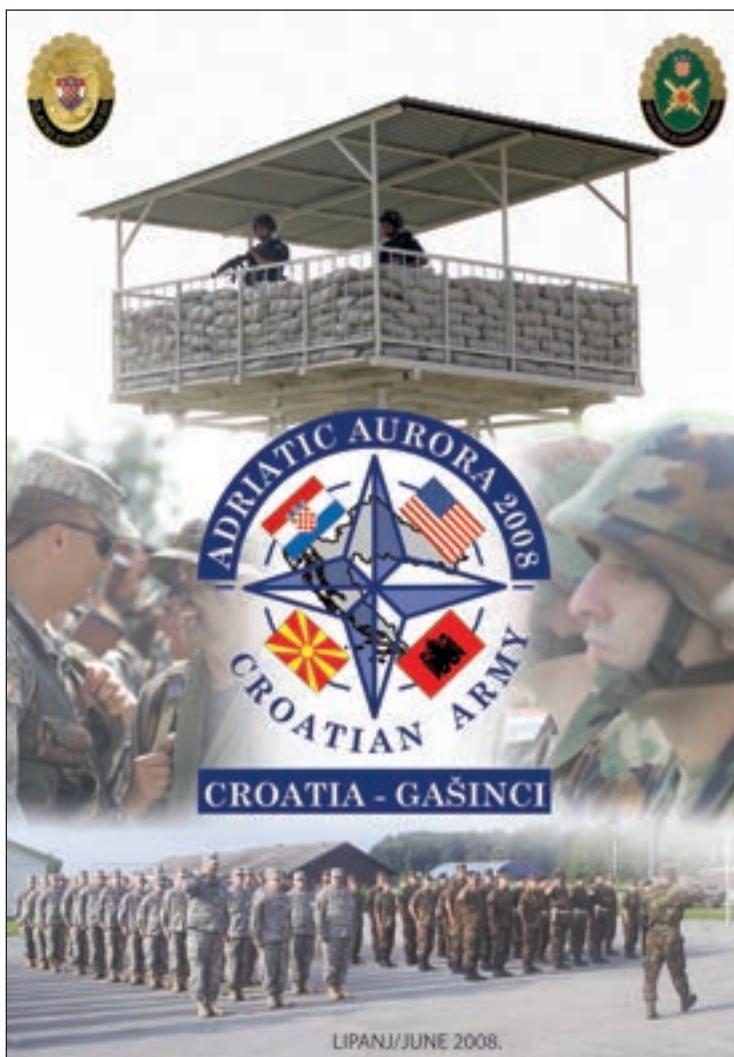
ružanjem (tzv. Shoot House te boxovi za provedbu refleksivnih gađanja i obuke na traci). Izgrađen je i novi kompleks za uvježbavanje procedura borbe u naseljenom mjestu, koji sadrži različite objekte za obuku. Također, za potrebe ove i budućih vježbi gradi se i novi objekt terenske logistike u Bakunovcu, predviđen za pripremu i podjelu hrane u terenskim uvjetima uz odgovarajući sanitarno-higijenski blok. Posebno valja istaknuti izgradnju objekta za pripremu, provedbu i obranu konvoja prema NATO procedurama. Riječ je o cesti kružnog toka, koja također sadrži različite objekte za obuku, od mjesta za zasjede s različitom konfiguracijom terena i prolaza kroz naseljeno područje do mjesta za sastanke te prijelaza preko mosta i kroz vodenu zapreku. Dograđen je i postojeći kompleks za provedbu procedura kontrolnih točaka po UN-u te za uvježbavanje zaštite i obrane NATO baza, koji također sadrži različite objekte za obuku.

Hoće li, i u kojoj mjeri, svi ti sadržaji koristiti i ubuduće pripadnicima OSRH-a koji će se uvježavati na Vojnom poligonu Gašinci?

To vježbalište doživjelo je velike promjene, koje će u budućnosti koristiti svim pripadnicima OSRH-a koji će tamo boraviti i provoditi obuku. Kao što je poznato, riječ je o perspektivnom vojnom vježbalištu i ti su sadržaji nužni za uvježbavanje naših pripadnika. Dapače, oni bi bili napravljeni i da nije bilo ove vježbe, no ovako smo iskoristili dobru priliku. Dakle, mogli bismo reći da je ova vježba više-

struko korisna, u što će se moći uvjeriti i svi koji će biti na pokaznoj vježbi što je priređujemo 26. lipnja, na kojoj očekujemo i nazočnost visokih vojnih i civilnih dužnosnika Američko-jadranske inicijative.

Na kraju želim istaknuti da je u organizaciju ove vježbe uložen golem trud časnika, dočasnika i vojnika od razine Zapovjedništva HKoV-a i Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" do podređenih postrojbi. Svima njima zahvaljujem na uloženom trudu, u dobroj vjeri da ćemo uspješno provesti ovu vježbu i time postići zacrtane ciljeve. ■

Predsjedavajući Vojnog odbora EU posjetio MORH

snimio D. KIRIN

Državni tajnik MORH-a Mate Raboteg primio je 11. lipnja u Plavom salonu MORH-a predsjedavajućeg Vojnog odbora Europske unije, francuskog generala zbora Henrija Bentegeata.

Odbor na čijem se čelu nalazi general Bentegeat najviše je zajedničko vojno tijelo Europske unije, a čine ga načel-

nici glavnih stožera zemalja članica. Osnovna zadaća mu je savjetovanje političkih struktura Unije o vojnim pitanjima.

Na sastanku, na kojem je između ostalih s hrvatske strane bio i načelnik GSOSRH-a general zbora Josip Lucić, bilo je riječi o dosadašnjem hrvatskom doprinosu europskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, te o perspektivama buduće suradnje, naročito u sklopu mirovnih misija koje provode zajedničke postrojbe Europske unije. "Želimo biti pouzdan partner i Europskoj uniji i NATO-u", rekao je državni tajnik Raboteg, dodajući da je Hrvatska spremna preuzeti svoju ulogu u uspostavljanju mira na cijelom svijetu, a posebno u bližem okruženju.

General Bentegeat pohvalio je dosadašnji doprinos Hrvatske europskoj sigurnosnoj obrambenoj politici, izražavajući uvjerenje da će buduće hrvatsko sudjelovanje u misijama koje provodi EU biti iznimno kvalitetno.

Osvrnuo se na skorašnji pristup naše zemlje Sjevernoatlantskom savezu, napomenuvši da su vojni standardi NATO-a, koje je Hrvatska već ispoštovala, is-tovjetni zajedničkim vojnim standardima EU-a.

D.V.

Izaslanstvo turskog Inspektorata obrane u Hrvatskoj

U sklopu ovogodišnje bilateralne vojne suradnje s Inspektoratom obrane MORH-a, izaslanstvo Inspektorata obrane Republike Turske boravilo je od 10. do 15. lipnja u Hrvatskoj.

Za izaslanstvo koje je predvodio glavni inspektor obrane general pukovnik Ziya Güler domaćini su priredili bogat program posjeta, koji je počeo sastankom u MORH-ovu Inspektoratu obrane, održanim 11. lipnja. Uz glavnog inspektora, u sastavu turskog izaslanstva bili su brigadir Abdulavhap Bastemur i Harun Demirkan te turski vojni izaslanik u RH brigadir Süha Biyikli. Uime domaćina pozdravio ih je glavni inspektor obrane general pukovnik Marijan Mareković, koji ih je ujedno upoznao s ustrojem i radom Inspektorata. Na sastanku su bili i njegovi najbliži suradnici, a čelnici Vojnog i Civilnog sektora predstavili su te dvije ključne ustrojbene cjeline Inspektorata. Gosti iz Turske predstavili su svoja iskustva u radu Inspektorata obrane, a glavni inspektor je istaknuo da se i njihov sustav polako mijenja u skladu s novim iskustvima i spoznajama. Tursko izaslanstvo primio je i državni tajnik MORH-a Mate Ra-

boteg sa suradnicima. On je istaknuo ulogu Turske u našoj regiji te zahvalio na njihovu doprinosu u mirovnim misijama u kojima su sudjelovali na ovim prostorima, napominjući da Hrvatska danas ima ključnu ulogu čimbenika stabilnosti u regiji. General Güler izrazio je tursku potporu Hrvatskoj na putu u NATO, a obostrano je dogovoren nastavak i jačanje suradnje, kako na području vojnog obrazovanja tako i na drugim područjima vezanim uz obrambeni sustav i vojnu industriju. U skladu s tim, za

visoko tursko vojno izaslanstvo na vojnom poligonu u Slunjku, uz pokaznu vježbu HKoV-a, priređena je i prezentacija proizvoda tvrtke HS Product.

Tijekom boravka u Hrvatskoj, izaslanstvo Inspektorata obrane Republike Turske u

pratnji turskog VIZ-a i hrvatskih domaćina posjetilo je i Plitvička jezera te Dubrovnik, a završili su na krajnjem istoku, u Iloku. Posjetili su i Vukovar, gdje im je u vojarni 204. brigade HV-a predstavljen Muzejsko-multimedijalni odjel Domovinskog rata, te su obišli vukovarsku ratnu bolnicu i Spomen-dom Ovčari, a kod spomen-obilježja na Ovčari i na Memorijalnom groblju odali su počast žrtvama Domovinskog rata.

M. ALVIR

snimio D. KIRIN

Održan NATO tečaj za stožerne časnike

U prostorijama Časničkog doma Hrvatskog vojnog učilišta, u organizaciji Uprave za personalne poslove GSOSRH-a, od 16. do 20. lipnja proveden je NATO tečaj za stožerne časnike.

Predavanja na tečaju držale su civilne stručnjakinje iz NATO-ovog zapovjedništva u Napulju, a osim hrvatskih časnika među polaznicima su se našli i gosti iz drugih zemalja regije, pa i dviju država Mediteranskog dijaloga (Jordan, Tunis).

Tečaj je bio dosad treći te vrste održan u Hrvatskoj. U potpunosti je proveden na engleskom

jeziku, kako bi časnici poboljšali komunikacijske i konsultacijske vještine te služenje NATO-ovom vojnom terminologijom. Bilo je bitno i to da im tečaj pomogne da bolje razumiju sadašnje i buduće funkciranje Saveza općenito i NATO-ovih zapovjednih stožera.

Naravno, za hrvatske časnike tečaj dobiva na važnosti kad se sagleda u svjetlu skorošnjeg ulaska RH u NATO, što će za sobom povući i sudjelovanje sve većeg broja naših vojnika u zajedničkim tijelima i stožerima Saveza. Mnogi među polaznicima uskoro bi mogli preuzeti dužnosti u Savezu. To je, otvarajući tečaj, naglasio i izaslanik načelnika GSOSRH-a, brigadir Zdravko Andabak, poručivši svim polaznicima da tečaj ne znači samo zajedničko učenje nego i priliku za produbljivanje suradnje i priateljstva među časnicima različitih zemalja.

U izjavama koje smo uzeli drugog dana tečaja, dvije predavačice pristigle iz Napulja vrlo su se povoljno iz-

snimio T. BRANDT

jasnile o polaznicima, osobito pohvalivši njihovo izvrsno služenje engleskim jezikom. "Nisam iznenadena time, imamo kontakte s hrvatskim časnicima koji rade u Napulju, uvijek su bili na visokoj razini svojim ekspertnim vještinama, profesionalizmom i znanjem engleskog", nglasila je predavačica Maureen Clay Berardesca.

I ona i njezina kolegica Valerie Clark Laurita civilne su osobe koje rade u NATO-ovu vojnom okruženju. Raditi u Savezu neće samo hrvatski vojnici nego i civilni stručnjaci. Clark Laurita je potvrdila da u Napulju ima mnogo civila različitih profesija, od kojih su neki visoko pozicionirani. "Sigurna sam da je kvaliteta vaših civilnih djelatnika jednaka kao i ona vojnih, koju je kolegica već spomenula", ustvrdila je NATO-ova stručnjakinja, dodavši da će Savez pozdraviti i njihov budući doprinos.

D. VLAHOVIĆ

Velika srebrna plaketa hrvatskom VIZ-u u Italiji

Odlukom izvršnog odbora Vojno-diplomatskog zbora u Rimu, pod predsjedanjem švicarskog generala Faustusa Furera, u prigodi Dana OSRH-a pukovniku Ivici Matešiću - Jeremiji dodijeljena je Velika srebrna plaketa Zbora, koji čine predstavnici 92 zemalje akreditirane u Talijanskoj Republici.

U nazočnosti oko 300 uglednih gostiju iz kruge Vojnodiplomatskog zbora i Udruge Hrvata u Rimu, ovo visoko priznanje za rad na unapređe-

nju međunarodne vojne suradnje pukovniku Matešiću predao je ni-

zozemski pukovnik Fred van Weveric, koji će zamijeniti pukovnika

Matešića na mjestu člana Odbora za socijalna pitanja.

Nakon priznanja koje je dobio od Združenog zapovjedništva NATO-a u Napulju te nagrada na filmskom festivalu u Braccianu 2006. i 2007., ovo je četvrti visoko priznanje što ga je za svoj rad na kraju mandata dobio hrvatski vojni izaslanik u Italiji, pukovnik Matešić.

OJI

Hrvatski časnici u Zapovjedništvu združenih snaga u Napulju

Pripreme za pozicije u NATO-u

Trenutačno se u misiji u Napulju nalaze naša tri časnika, pukovnik Miroslav Zekušić, kapetan fregate Vatroslav Carev i bojnik Dražen Budinski. Sva trojica imaju važne pozicije u Elementu potpore partnerstvu pri Zapovjedništvu združenih snaga te osiguravaju važne funkcije veze sa svojom zemljom

Napisao i snimio Željko STIPANOVIĆ

*Ispred zapovjedništva
Združenih snaga u Napulju*

Tijekom nedavnog posjeta Napulju i razgovora s admiralom Markom P. Fitzgeraldom, zapovjednikom američkih mornaričkih snaga u Europi i zapovjednikom Zapovjedništva združenih snaga u Napulju, iskoristili smo priliku i za upoznavanje s poslom koji naši časnici obavljaju u ovom zapovjedništvu te za njihovo predstavljanje u našem časopisu. A kako ih i ne bismo predstavili kada admiral biranim riječima govori o njima, posebno ističući kako je ponosan na hrvatske časnike, dodajući da hrvatski pripadnici imaju važne pozicije u Elementu potpore partnerstvu pri Zapovjedništvu združenih snaga i osiguravaju važne funkcije veze sa svojom zemljom, učeći pritom bitne vještine kako bi se povećala interoperabilnost između Hrvatske i NATO-a.

Hrvatska je svoje sudjelovanje u ovom zapovjedništvu započela slanjem svog prvog časnika kapetana fregate Miljenka Crljena, poslije kojega su došli brigadir Stanko Linić i pukovnik Berislav Šipicki. Trenutačno se u misiji u Napulju nalaze naša tri časnika, pukovnik Miroslav Zekušić, koji je u misiji od 2005. i mandat mu završava krajem lipnja ove godine, te kapetan fregate Vatroslav Carev i bojnik Dražen Budinski, koji su došli godinu kasnije. Svi ističu odličnu suradnju, posebno s partnerskim časnicima, jedan drugome pomažu, nadopunjuju se i uče jedan od drugoga s obzirom na to da su sve aktivnosti međusobno povezane. Sva trojica su u Odjelu J5 (Military cooperation department - MILCOOP), a što zapravo rade pokušali su nam oni sami predstaviti u kratkom razgovoru.

Planiranje, realizacija, izvješće o provedbi

S ovim međunaslovom zapravo smo potpuno zaokružili zadaće naših časnika ovdje u Napulju, iz čega je jasno da oni sudjeluju u svim segmentima posla što ga ima Zapovjedništvo, od planiranja, preko realizacije, pa do izvješća o provedbi. Pukovnik Miroslav Zekušić je časnik koji sudjeluje u izradi planova što se rade dvije godine unaprijed, kapetan fregate Vatroslav Carev prati provedbu planova i programa, a bojnik Dražen Budinski zadužen je za praćenje vježbi. Sami o sebi će reći da su oni časnici koji zapravo pomažu u realizaciji NATO-ovih programa. U biti, NATO je zadužen za provođenje programa, a hrvatski mu časnici, samostalno obavljajući svoje zadaće, pomažu u što boljem ostvarenju, tog programa. Primjerice, naši časnici imaju zadaću provođenja EAPWP programa, koji NATO-ova zapovjedništva svake godine planiraju, te svaka zemљa iz tога zajedničkog programa odabire svoj program IPP (individualni partnerski program) koji joj najviše odgovara. Dakle, od više od tisuću programa što ih NATO-ova zapovjedništva sastave svaka zemљa sebi izabire onaj koji joj najviše odgovara te po tome planira svoja sredstva. Dakako, časnici koji rade u Napulju provode aktivnosti za koje je zadužen JFC Napulj, odnosno njegovi odjeli, te mornaričko zapovjedništvo ovdje u Napulju, zapovjedništvo kopnenih snaga u Madridu i zapovjedništvo zračnih snaga u Izmiru u Turskoj. U hrvatskom Ministarstvu obrane postoji osoba koja je koordinator za Hrvatsku i koja prati planove provođenja svih aktivnosti, te se brine da se osiguraju potrebna financijska sredstva za aktivnosti u koje se moramo uklopiti, kako bi i pripadnici naših Oružanih snaga mogli sudjelovati u određenim aktivnostima. Naravno da naši časnici podupiru aktivnosti u koje je uključena naša zemљa, ali se oni primarno brinu za sve aktivnosti koje se odnose na JFC u Napulju.

Kroz kooperativne programe što ih NATO radi s drugim zemljama iz PzM-a radi se dvogodišnji program aktivnosti koje se nude partnerima kao izbor da sudjeluju u njima. "To je kao svojevrsni meni iz kojega zemљe partneri biraju što žele uzeti. Najatraktivniji su programi Mobile Training team (MTT), pa onda, dakako, vježbe koje smo imali čast organizirati kao zaposlenici ovog zapovjedništva, a koje su se provodile na tlu naše zemљe. Ponajprije mislim na vježbu Noble Midas koja je bila kruna obuke cijele Hrvatske vojske. Postoje tu i mnoge druge aktivnosti kao što su konferencije, seminari, workshopovi. Uglavnom, cilj je u zadanom trenutku prepoznati koje bi aktivnosti bile od koristi za partnerske zemљe, uzimajući u obzir njihove partnerske

ciljeve, mogućnosti i potrebe", rekao nam je pukovnik Zekušić. Kako smo mogli čuti, samo je 10-15 posto neprovedenih aktivnosti, što je zanemariva brojka. Razlog je u tome što su zemlje izrazito zainteresirane za takve oblike suradnje, a jedna je od prvih Hrvatska. To možemo zahvaliti i činjenici što su naši časnici prisutni u zapovjedništvaima NATO-a s jedne strane, a s druge što je vrlo dobar odaziv naše Službe za NATO i Uprave za planiranje, gdje se prepozna korisnost tih aktivnosti.

Za ove aktivnosti NATO pojedinim zemljama dopušta da ih Savez sufinancira, no Hrvatska se ne koristi tom mogućnošću. Sami plaćamo svoje troškove u količini koju možemo sebi priuštiti, što se u NATO-ovu Zapovjedništvu izuzetno cjeni. NATO nudi oko 2000 aktivnosti zemljama partnerima, od kojih Zapovjedništvo u Napulju nudi do 140 aktivnosti godišnje. Bojnik Dražen Budinski radi na dužnosti PSE009 (časnik za vježbe i ocjenjivanje vježbi). Združeno zapovjedništvo u Napulju ujedno je i zapovjedništvo koje vodi operacije za snage NRF (snage za brzo djelovanje) te u skladu s tim radi i na pripremi tih snaga provedbom vježbi koje ih educiraju i pripremaju za eventualne zadaće što bi mogle uslijediti. Uz spomenute vježbe za NRF, provode se i vježbe za partnere kombinirano s NATO snagama te združene CJTF vježbe sa svim partnerima koji su u EAPWP programu.

"Konkretno, moj je posao koordinacija sa

svim partnerima koji izraze želju da budu na nekoj od tih vježbi. Koordinacija se sastoji od pripreme tih časnika, njihova dolaska, obučavanja, eventualnih prethodnih treninga. Sama vježba se sastoji od planiranja, pripreme za provedbu, provedbe i nakon toga

raščlambe. U svim etapama vježbe sam nazoran kako bih što bolje pomogao partnerima u njihovoj pripremi tj. provedbi vježbe. Osim toga, član sam CPTM tima koji je zadužen za planiranje i provedbu vježbe. Svi planovi za neku vježbu dogovoraju se na sastancima tog tima. Tim je sastavljen od manjeg broja ljudi, i to od predstavnika svih ustrojbenih cjelina ovog zapovjedništva, predstavnika NATO-a, uključujući mene kao predstavnika zemlje članice PzM-a, kako bi se partneri što bolje pripremili i uklopili u strukturu vježbe, bilo da je riječ o NRF vježbi ili o združenoj vježbi s partnerima. Osim toga, zadužen sam i za jedan dio mobilnih obučnih događanja koja se provode u zemljama članicama PzM-a", ističe bojnik Budinski. Trenutačno se planiraju dvije vježbe, u koje je uključen - Steadfast Joiner i Steadfast Joist. Prva je čista NRF vježba za NATO snage za brzo djelovanje i u nju će od PzM zemalja biti uključene samo Austrija i Finska. Druga vježba je nastavak prve i ona u prvom dijelu obuhvaća odlazak snaga za brzo djelovanje na "ugroženo mjesto" i prvi

susret sa zemljom u roku od šezdeset dana. Nakon toga nastupaju kombinirane snage partnera i NRF-a i u toj fazi otvorena je mogućnost da u njoj sudjeluju i sve PzM zemlje na određenim pozicijama - u stožeru, vodstvu i kontroli vježbe, kao i u samim snagama.

Kako nam je istaknuo kapetan fregate Vatroslav Carev, njegov je posao praćenje provođenja tih programa te prikupljanja izvješća nakon obavljanja aktivnosti. Kao pomorski časnik, osim ove temeljne aktivnosti obavlja i niz drugih zadaća. Primjerice, kada su u pitanju neke mornaričke vježbe, kao što je bila velika vježba u Hrvatskoj prošle godine, Noble Midas, tada i on sudjeluje u vježbi.

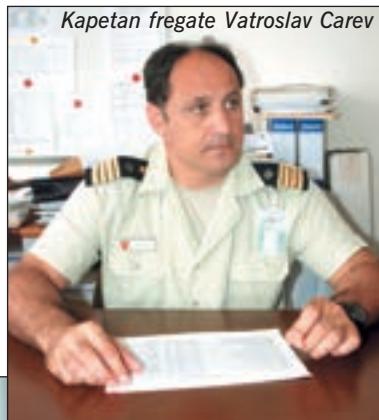
Uskoro hrvatsko punopravno članstvo u NATO-u

Sljedeće godine u lipnju Hrvatska završava s našim PzM pozicijama i spomenuti časnici su zadnji na tim pozicijama, a nakon toga će se aplicirati za NATO pozicije. Do kraja godine NATO bi trebao završiti svoj preustroj i na kraju godine bi nam trebalo ponuditi određene pozicije kao budućoj NATO članici.

Već u travnju sljedeće godine, pa čak i prije, trebali bismo aplicirati za te NATO pozicije. Ove sadašnje pozicije, dok smo u članstvu Partnerstva za mir, svojevrsna su priprema za nove, NATO-ove pozicije koje nas očekuju kada i formalno postanemo članicom NATO saveza. Trenutačnim pozicijama u JFC-u, u Napulju Hrvat-

ska je višestruko profitirala jer je na licu mesta mogla upoznati sustav zapovijedanja, te način komunikacije i djelovanja. To je jedno bogato iskustvo u organizaciji NATO zapovjedništva, ponajviše stoga što je JFC Napulj operativno zapovjedništvo. Što se tiče obuke, sudjelovanje u radu ovog zapovjedništva, bit će korisno zato što će se stečeno iskustvo moći prenijeti svim našim časnicima, a to je i bio cilj otvaranja pozicija na kojima se danas nalaze naši časnici u spomenutom zapovjedništvu. Kada uđemo u NATO, možemo očekivati ulazak jednog do dvoj-

ce naših časnika ili dočasnika u svaku od ustrojbenih cjelina (J1-J9). Pitanje je jedino koliko smo spremni i koliko imamo obučenih časnika i dočasnika za te pozicije. Ukupno možemo očekivati do stotinjak časnika na svim funkcijama u NATO savezu, ovisno o tome koliko imamo edukiranih ljudi za te pozicije i koji su ujedno spremni organizirati sebi život s obitelji iduće tri godine izvan Hrvatske. Olakotna je okolnost za Hrvatsku što u NATO-u slijedi preustroj. To nam daje više manevarskog prostora da se izborimo za neke, uvjetno rečeno, bolje pozicije, što je zadata naših pregovarača. Trebalо bi voditi računa i o tome da budemo zastupljeni i u svim zapovjednim strukturama i zapovjedništвima grana jer što smo na više pozicija prisutni - više prezentiramo i svoju državu. ■

Kapetan fregate Vatroslav Carev

*Bojnik
Dražen
Budinski*

*Pukovnik
Miroslav
Zekušić*

Na HVU održan seminar "Obuka meteorološkog osoblja"

Stalno pripravni za usvajanje novih znanja

Trojica vojno-meteoroloških stručnjaka ratnog zrakoplovstva SAD-a u sklopu bilateralne suradnje dviju vojski predavali su na seminaru pod nazivom "Obuka meteorološkog osoblja". Gosti su stigli iz svoje baze u njemačkom Sembachu i tijekom tri dana održali su više predavanja, a osim o tehnološkim postupcima i novitetima govorili su i o standardnim procedurama u Sjevernoatlantskom savezu, unutar čije će vojnometeoroške obitelji uskoro djelovati i naši djelatnici

—Napisao i snimio Domagoj VLAHOVIĆ

Moderni vojni sustavi zahtijevaju za svoje normalno funkciranje doprinos raznih službi koje obavljuju ljudi različitih profesija. Velika većina zanimanja koja bi vam pala na pamet, a poznata su u "civilnom" svijetu, mogu se pronaći i u OSRH-u. Iznimka nije ni medijski popularno zanimanje meteorologa, a ustrojbena cjelina koja opskrbljuje OSRH adekvatnim vremenskim izvješćima postoji više godina pri Zapovjedno-operativnom središtu i prije nekoliko godina predstavljena je u našem listu.

S ubrzanim razvojem tehnologije napreduje i meteorologija, pa je logično da meteorolozi moraju biti stalno pripravni za usvajanje novih znanja. Hrvatski vojni meteorolozi su na tome snažno poradili od 10. do 12. lipnja na Hrvatskom vojnom učilištu. Ondje su trojica vojno-meteoroloških stručnjaka ratnog zrakoplovstva SAD-a, u sklopu bilateralne suradnje dviju vojski, predavali na seminaru pod nazivom "Obuka meteorološkog osoblja". Gosti su stigli iz svoje baze u njemačkom Sembachu i tijekom tri dana održali više predavanja, koja su davala odgovore na pitanja "kako to rade Amerikanci", pa u skladu s tim i NATO. Dakle, osim o tehnološkim postupcima i novitetima, govorilo se i o standardnim procedurama u Sjevernoatlantskom savezu, unutar čije će vojno-meteorološke obitelji uskoro djelovati i naši djelatnici. Inače, unutar NATO-a postoji jedinstvena meteorološka služba, ali glavninu posla ipak obavljaju stručnjaci unutar sustava pojedinih članica, naravno, međusobno dobro "uvezani".

Profesionalna povezanost meteorologa u svijetu je velika. Nije ni čudno, riječ je o izrazito "globalnom" zanima-

nju. Tako je i na "lokalnoj" razini, među meteoroložima Hrvatske. Bez obzira na to gdje radili, imaju izvrsnu suradnju. Naši i američki vojni meteorolozi stoga su ovaj seminar željeli podijeliti s civilnim kolegama: među polaznicima nisu bili samo djelatnici OSRH-a, nego i Državnog hidrometeorološkog zavoda, Službe meteorološkog bdjenja Hrvatske kontrole zračnog prometa, pa i budući prognozери iz karlovačke Meteorološke srednje škole. Tako smo među polaznicima seminara zamijetili i neka poznata lica s televizije, prognostičarke Natašu Strelec-Mahović i Dunju Plačko-Vršnak, koje su posredstvom nacionalne dalekovidnice i najava sutrašnjeg vremena česte gošće u našim domovima. Naravno da nismo

propustili priliku upitati ih za mišljenje o seminaru, što smo iskoristili za naš zaključak. "Uvijek je dobro čuti kako kolege rade. Vidjeli smo, meteorologija može pomoći i u vojnim djelovanjima, iz kojih ponajprije izdvajam ona humanitarna, čime se vojske također bave. Svaki ovakav kontakt je dobar, proširujemo krug kolega s kojima poslije možemo konkretno surađivati. Vjerujem da će nam, s obzirom na to da Hrvatska uskoro ulazi u NATO, ovaj kontakt biti vrlo potreban", rekla je Strelec-Mahović. Njezina kolegica iz DHMZ-a i s HTV-a Dunja Plačko-Vršnak iznenadila nas je informacijom da je deset godina i sama bila vojni meteorolog, pa predstavlja dokaz da između vojne i civilne meteorologije nema velikih razlika, osim u nekim finesama. "Naše operativne mogućnosti, konkretno u DHMZ-u, ne zaostaju baš tako mnogo za onima koje su nam ovdje prikazane, naravno, ako izuzmemo tehničku potporu koja je osobita kad je riječ o američkoj vojsci. Što se tiče osoblja i općenitog znanja, nismo daleko iza njih", ustvrdila je poznata meteorologinja.

Znanje potpisanih novinara o meteorologiji svodi se na praćenje prognoze na TV-u. No, pola sata među stručnjacima bilo je dovoljno da i sam donese zaključak: seminar je bio stručan, otvoren, neposredan, a između predavača i slušača postojala je vidljiva interakcija, što je potvrđio i američki stručnjak, bojnik Eric Barela. "Sjajno je što smo na seminaru imali i vojne i civilne polaznike. Teme nisu bile usko fokusirane na vojnu meteorologiju, pa su svi mogli razumjeti o čemu je riječ", zaključio je bojnik, zahvalivši domaćinima na velikoj gostoljubivosti. ■

U Splitu održan godišnji seminar vojnih psihologa

Ostvareni rezultati i smjernice za daljnji rad

Seminar je okupio 54 vojna psihologa Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, a glavne teme bile su psihologisko savjetovanje te informacije o tekućim projektima i stručnim aktivnostima. Osim teoretskih postavki savjetovanja, polaznici su u radionicama uvježbavali proces psihologiskog savjetovanja na primjerima iz vojnog okruženja

—Nikolina KISELA—

U organizaciji Odsjeka za vojnu psihologiju MORH-a, od 3. do 5. lipnja održan je redoviti godišnji seminar vojnih psihologa u Splitu, u hotelu Zagreb. Seminar je okupio 54 vojna psihologa Ministarstva obrane i Oružanih snaga RH, a glavne teme bile su psihologisko savjetovanje te informacije o tekućim projektima i stručnim aktivnostima. Godišnji seminar je oblik funkcionalne izobrazbe unutar obrambenog sustava, a Hrvatska psihološka komora priznala ga je i bodovala kao dio stručnog usavršavanja nužnog za produljenje osnovne psihološke dopusnice za rad.

Seminar je, uime ravnatelja Uprave za ljudske resurse Nenada Smolčeca, otvorio čelnik vojnopsihološke struke pukovnik To-

mslav Filjak. Nakon otvaranja slijedilo je uvodno izlaganje pukovnika Filjka o stanju vojnopsihološke struke, aktualnim projektima u OSRH u kojima sudjeluju i vojni psiholozi, realiziranim i započetim zadaćama u prethodnom razdoblju, te o ključnim predstojećim zadaćama. Dio izlaganja posvećen je promjenama u obrambenom sustavu i odgovoru psihološke struke na nove izazove.

Satnik Darko Horvat, časnik za psihičku bojnu spremnost i psihološke operacije u Zapovjedništvu HKoV-a, izložio je uime pukovnice Svjetlane Doričić promjene u sustavu ispitivanja psihičke bojne sprem-

nosti upitnikom PBS, koje se sus-tavno, dva puta godišnje već 15 go-dina provodi u Hrvatskoj vojsci.

Kao posljedica prošlogodišnjeg sav-jetovanja o mjerenu psihičke bojne spremnosti osnovana je i radna sku-pina koja radi na izmjenama i ak-tualizaciji dosadašnjeg upitnika PBS. O njihovu je radu ovom prili-kom iznesen kratak osvrt.

gije, međunarodno priznati vodeći hrvatski stručnjak savjetovateljskog rada i kognitivno-bihevioralne prakse. Osim teoretskih postavki savjetovanja, polaznici su u radionicama uvježbavali proces psihologiskog savjetovanja na primjerima iz vojnog okruženja.

Posljednjeg dana seminara, pred-stavljen je sudjelovanje na doma-ćim i međunarod-nim stručnim sku-povima i izobrazba-ma. Valja istaknuti Godišnju konferen-ciju Međunarodne udruge za vojno tes-tiranje (IMTA) održanu u Australiji i Međunarodni sim-pozijski primijenjene psihologije (IAMPS) održan u Kirgista-nu, na kojima hrvat-ski vojni psiholozi tradi-cionalno sudje-lju već više godina sa zapaženim pre-davanjima i istraži-vaćkim radovima.

Bojnik Dalibor Mesić, časnik za vojnu psihologiju Uprave za per-so-nalne poslove GSOSRH-a, upoznao je skup s ustrojavanjem Središnjice za upravljanje osobljem. U zanimljivom izlagaju predstavio je dva projekta GSOSRH-a i MORH-a. Projekt "Razviti modele i mehanizme privlačenja osoblja" pokrenut je radi povećanja kvalitete prijavljenih kandidata za DVS, a projekt danske donacije opreme namijenjen je mo-dernom opremanju računalne psi-hologijske testiraonice u Središnjici.

Glavnu temu "Psihologisko savje-tovanje", vodila je kao gost preda-vič mr.sc. Nada Anić, prof. psiholo-

Izvješteno je i o aktivnoj bilateralnoj suradnji s Austrijom i Slovenijom, a predstavljeni su projekti "Ispitivanje stavova novaka o vojnoj službi" i "Is-pitivanje kvalitete življjenja osoblja u OSRH". Natporučnik Ivan Vračić podnio je izvješće i zaključke okru-glog stola "Kako je biti vojni psi-holog?" održanog prošle godine na Go-dišnjoj konferenciji hrvatskih psi-hologa, što je potaknulo osobito živu raspravu. Natporučnica Vlatka Grgić i Sladan Boban posebno su zanimljivo izvijestili o svom sudjelovanju u 5. i 6. smjeni UN misije MINUSTAH na Haitiju kao stožerni časnici - vojni psiholozi. ■

Međunarodna zrakoplovna izložba ILA 2008 u Berlinu

Krila Oluje iznad Berlina

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo s eskadrilom Krila Oluje prvi put je sudjelovalo na međunarodnoj izložbi zrakoplovstva ILA 2008. Na statičkom prikazu HRZ je izložio svoj novi helikopter Mi-171, a u letačkom dijelu programa nastupila je akrogrupa Krila Oluje. Nastupima Krila Oluje na ILA 2008, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo još je jednom prezentiralo uvježbanost i profesionalnost svojih pripadnika, te kvalitetu sustava školovanja hrvatskih vojnih pilota

Damir BARIŠIĆ, snimio Heinz BERGER

Od 27. svibnja do 1. lipnja na aerodromu Schoenfeld/Berlin održana je međunarodna zrakoplovna izložba ILA 2008 (Internationale Luftfahrtausstellung). Tijekom šest dana trajanja izložbe, više od 1100 izlagača iz 37 zemalja izložilo je svoje proizvode, sustave i programe iz područja zrakoplovne industrije, a na statičkom prikazu te u letačkom dijelu programa prezentirano je više od 300 zrakoplova. Za medijsku pokrivenost manifestacije brinulo se mnoštvo novinara iz 70 zemalja, a prijenos samog aeromitinga mogao se uživo pratiti svaki dan putem satelitskih kanala N-Tv i N-24. Broj posjetitelja gotovo je dosegnuo rekordnu brojku od 250 000, zabilježenu na ILA 2006.

Inicijativom njemačkoga vojnog izaslanika u Zagrebu i hrvatskoga vojnog izaslanika u Berlinu, ove se godine impresivnom popisu sudionika prvi put pridružilo i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, koje je na *static display* izložilo svoj

novi helikopter Mi-171, a u letačkom dijelu programa nastupila je akrogrupa Krila Oluje. Hrvatsko izaslanstvo predvodio je zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Vlado Bagarić. Bila je to dobra prilika da se upozna s najnovijim trendovima na tržištu borbenih letjelica s obzirom na to da se u bliskoj budućnosti očekuje odluka o odabiru novog lovačkog aviona koji bi trebao zamjeniti zastarjeli MiG-21 u sastavu HRZ i PZO. Nastupima Krila Oluje u programu tijekom dva dana na ILA 2008, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo još je jednom prezentiralo uvježbanost i profesionalnost svojih pripadnika, te kvalitetu sustava školovanja hrvatskih vojnih pilota. Na nastupu s hrvatskim pilotima letio je i vodeći svjetski zrakoplovni fotograf Katsuhiko Tokunaga.

Iako je od nesreće talijanske akrogrupe Frecce Tricolori na nastupu u Ramsteinu prošlo gotovo 20 godina, ona je

još itekako prisutna u svijesti svih koji su uključeni u organizaciju manifestacije. Svi detalji iz sigurnosnog kuta razrađeni su do u tančine, a u analizi se primjenjuju i tehnike poput radarskog snimanja pozicija i visina svakog leta kako bi se pravodobno moglo reagirati i na najmanje kršenje postavljenih ograničenja. Akrobacije u formaciji bile su nakon Ramsteina godinama nepoželjne na nebu iznad Njemačke. Dopuseni su bili tek preleti u horizontalnom letu ili zaokreti. Iako je, po riječima mnogih poznavatelja ove godine napravljen važan iskorak u tom pogledu ipak je i ove godine svjetski poznata švicarska akrogrupa Patrouille Suisse iz svog programa morala izbaciti određeni dio zahtjevnijih elemenata. Stoga možemo shvatiti kao kompliment povjerenje organizatora, koji je našoj akrogrupi nakon probnog leta, svojevrsnoga ulaznog testa za javni nastup, dopustio izvođenje punog programa u nepromijenjenom obliku iako sadržava neke elemente koji su prije toga zabranjeni švicarskoj akrogrupi.

Nažalost, unatoč detaljnim pripremama, letački dio programa nije prošao onako kako je zamišljeno. Glavobolju je organizatorima zadavao prije svega civilni promet, koji se neprekidno odvijao i za vrijeme aeromitinga, tako da su kašnjenja u predviđenoj satnici bila svakodnevna pojавa, a u krajnjem slučaju to je prouzročilo i nenastupanje nekih sudionika. Uz to je i prostor predviđen za publiku dijelila staza za vožnju pa je prilikom svakog izlaska aviona na polijetanje bilo potrebno razdvojiti publiku na nekoliko minuta, što se pokazalo i ne tako jednostavnom zadaćom. U subotu je slična situacija prouzročila kratkotrajni zastoj u organizaciji pravodobnog izvlačenja i startanja aviona za letački program. Nažalost, upravo u to vrijeme trebao

je biti nastup Krila Oluje, ali je otkazan, za što se organizator sutradan i službeno ispričao. Osim naše akrogrupe, tog dana zbog istog razloga nije poletio ni, uz Airbus A-380, jedan od najimpresivnijih aviona na izložbi, američki strateški bombarder B-1. Ni zadnji dan mitinga nije prošao bez razočaranja publike. Iz programa, su zbog navodnog probijanja ograničenja buke, izbačeni nizozemski F-16 *solo display team*, i MiG-29. Ipak, tijekom tri dana letačkog programa, publiku je mogla zaista uživati u brojnim vrhunskim izvedbama, u helikopterskim akrobacijama poput onih indijske akrogrupe Sa-rang te vidjeti u letu neke rijetko viđene avione poput Me-262 i izbliza pogledati mnogobrojne izložene avione. ILA Berlin još je jednom opravdala reputaciju jedne od vođečih europskih zrakoplovnih manifestacija. Sljedeće izdanje, nadamo se uz još jedno sudjelovanje Hrvatske, kazano je za dvije godine, od 8. do 13. lipnja 2010. godine. ■

Zajednička vojna vježba OSRH-a i Nacionalne garde Minnesota

CROMIN 08

Izaslanstvu Ministarstva obrane, uz glavne objekte poligona Camp Ripley, prikazana je vježba napada na konvoj s podmetnutim bombama i zasjedom u gradskom okruženju, te vježba napada na zgradu, obje uz uporabu bojnog streljiva

Pripadnici OSRH-a i Nacionalne garde Minnesota održali su u 11. lipnja zajedničku vojnu vježbu, CROMIN 08, na vojnom poligonu Camp Ripley u toj američkoj saveznoj državi.

Prezentacijski dan vježbe CROMIN 08 pratili su ministar obrane Branko Vukelić, zamjenik načelnika GSOSRH-a general pukovnik Slavko Barić, zapovjednik HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac, i veleposlanica RH u SAD-u Kolinda Grabar Kitarović.

Izaslanstvu Ministarstva obrane, uz glavne objekte poligona Camp Ripley, prikazana je vježba napada na konvoj s podmetnutim bombama i zasjedom u gradskom okruženju, te vježba napada na zgradu, obje uz uporabu bojnog streljiva.

Ciljevi vježbe bili su doprinos razvoju sigurnosnih mjeru i borbi protiv terorizma, razvoj interoperabilnosti te uvježbavanje procedura i postupaka za mirovne operacije, kao i poboljšanje operativnih sposobnosti sudionika.

Ministar Vukelić izrazio je zadovoljstvo uspjehom vojne vježbe. "Više sam nego zadovoljan. Pohvale koje smo dobili od američkih zapovjednika za naše časnike i vojnike govore dovoljno o tome kakvu dobru vojsku imamo. Ova zajednička vježba je prilika da usavršimo svoja znanja i još bolje se pripreme za one zadaće koje će biti pred njima sljedećih godina", izjavio je hrvatski ministar obrane.

General Barić naglasio je da hrvatski vojnici i časnici u vježbama izuzetno brzo prihvataju standarde SAD-a i NATO-a i postižu izvanredne rezultate. "Ovdje smo vidjeli ono što odlikuje hrvatskog vojnika. To je upornost, rad i brzo prihvatanje svih novina u obuci, koja je ovdje bila vrlo zahtjevna", rekao je general Barić, dodajući da će se usvojeni standardi uvesti u cijelokupni sustav obuke u Hrvatskoj.

Po ocjeni američkih domaćina, ova vježba pokazala je visoku obučenost pripadnika HV-a i njihovu sposobnost za uskladeno djelovanje s drugim vojskama u mirovnim misijama. Glavni zapovjednik Nacionalne garde Minnesota, general bojnik Larry Shellito, na završetku vježbe podijelio je priznanja trideset četvorici pripadnika voda 1. bojne Gardijske oklopno-motorizirane brigade, koji su sudjelovali u dvotjednoj vježbi. "Hrvatski vojnici položili su ispit za ova dva tjedna, usvojili su nova znanja i vraćaju se kući kao bolji vojnici", izjavio je general Shellito. Časnici Nacionalne garde Minnesota posebno su pohvalili zapovjednika hrvatskog voda koji je sudjelovao u vježbi, poručnika Matu Kovčaliju i narednika Dominika Miholjevića.

U sklopu programa državnog partnerstva, OSRH surađuje s Nacionalnom gardom Minnesota već 12 godina, od 1996., a od 2005. održavaju se zajedničke vojne vježbe.

OJI

Poziv za izložbu likovnih radova djelatnika MO-a i GS-a

Ponukana uspjehom i dobrim prihvatom dosadašnjih izložbi radova naših djelatnika (slike 2002., slike 2005., umirovljenici 2006., fotografije u siječnju 2008.), Galerija "Zvonimir" potkraj ove godine priprema Izložbu likovnih radova djelatnika MO-a i GS-a.

Izložba će se održati u Galeriji Ministarstva obrane "Zvonimir", Zagreb, Bauerova 33, a planirana je za prosinac, u božićno vrijeme. Namjera nam je svake godine organizirati jednu izložbu na kojoj pravo izlaganja imaju isključivo djelatnici Ministarstva obrane i Glavnog stožera Oružanih snaga. Potrebno je da se svi zainteresirani preliminarno prijave za izložbu kako bismo stekli uvid u broj potencijalnih izlagača. Izložba će biti revijalnog karaktera, bez žiranja. Radove treba odabrati sam autor i u Galeriju ih dostaviti opremljene za izlaganje (osim crteža, grafika, akvarela i sličnih radova na papiru, koje ćemo staviti pod staklo). Primaju se svi oblici likovnog izraza, na raznim materijalima i od raznih materijala. Ispunjenu prijavnicu potrebno je dostaviti do **30. lipnja 2008.** na adresu Galerije (poštom, faksom, e-mailom, osobno). Svi prijavljeni dobit će daljnje obavijesti na adresu koju navedu u prijavnici.

Molimo da sve svoje djelatnike upoznate s mogućnošću izlaganja na ovoj izložbi, kako bi odaziv bio što veći. Osoba za kontakt i organizator izložbe jest Zrinka Pillauer Marić, načelnica Odjela za kulturno-društvene djelatnosti, tel: 01/4567-926, fax: 01/4568-394, e-mail: galerija.zvonimir@mohr.hr.

2. vojne igre Dočasničkog zbora HVU

U organizaciji Dočasničkog zbora Hrvatskog vojnog učilišta, početkom lipnja provedene su u vojarni "Jastrebarsko" i na sportskim terenima ŠC "Mladina" 2. vojne igre dočasničkog zbora HVU-a "Petar Zrinski".

Nastavljajući tradiciju započetu prošle godine u Pokupskom, dočasnici HVU-a odmjerili su snage u orijentacijskom trčanju, strelaštvu, stolnom tenisu, odbojci i malom nogometu. Dugo i brižljivo pripremana godišnja aktivnost provedena je unatoč izuzetno nepovoljnim vremenskim prilikama, koje nisu uspjele umanjiti napor 70-ak natjecatelja. Teška i uporna kiša pretvorila je zahtjevan teren staze orijentacijskog trčanja u šumi Gović u pravu arenu za one najspremниje i najupornije. U takvim se uvjetima najbolje snašao i zaslужeno odnio pobjedu nadnarednik Danijel Dikšić, aktualni nositelj naslova najboljeg pripadnika OSRH-a u vojnom petoboju. U disciplini strelaštva najsigurniju je ruku i oko imao stožerni narednik Tihomir Trgovčić, a titulu najveštijeg dočasnika u stolnom tenisu ponio je časnički namjesnik Zoran Svetić. "Svrha je Igara, uz onu sportsku i natjecateljsku, također jačanje timskog duha te druženje dočasnika svih ustrojbenih cjelina našeg Učilišta", koji su razmješteni od Vukovara i Osijeka, preko Đakova i Zagreba, do Zadra i Splita", istaknuo je prilikom otvaranja Igara časnički namjesnik Ivan Cestarić, prvi dočasnik HVU-a. "Podizanje tjelesne pripremljenosti svakog pripadnika OSRH-a znatno utječe na jačanje ukupne borbe spremnosti OSRH-a, što posebno dolazi do izražaja u trenutačnim procesima integracije i transformacije", naglasio je časnički namjesnik Goran Turk, prvi dočasnik OSRH-a.

Nakon podjele peharja, medalja, nagrada i priznanja najboljima uslijedilo je ugodno druženje u ambijentu ŠC "Mladina". U ukupnom poretku, prvu je nagradu osvojio tim Ravnateljstva ispred vrlo dobro pripremljenih ekipa Dočasničke i Časničke škole te opslužništva vojarne HVU-a. Cjelodnevna je aktivnost završila prigodnim vatrometom i pozivom na 3. vojne igre dočasničkog zbora HVU-a, koje će se sljedeće godine održati u Đakovu u organizaciji Dočasničke škole.

OJI

Zaključak MORH-ove košarkaške sezone

Košarkaši MORH-a su krajem svibnja u zagrebačkom muzeju "Mimara" stavili crtu pod još jednu uspješnu sezonu.

Osim službenog zaključivanja "loptičke" 2007/2008., na svečanoj večeri podijeljena su priznanja i zahvalnice igračima iz proteklog natjecanja, ali i nekim bivšim igračima MORH-a, koji su tijekom devet godina kroz raznorazna amaterska košarkaška natjecanja pridonijeli dostoјnom prezentiranju vojnog sporta i razvoju civilno-vojnih odnosa. Najistaknutija priznanja dobili su Hrvoje Bařišić, Mario Mandalinić i Davorin Gregurić, trojica košarkaša koji već niz godina predstavljaju sportski i košarkaški MORH i u njegovu su dresu skupili više od 100 utakmica u raznim natjecanjima.

Unatoč tome što su natjecanja u kojima sudjeluju ponajprije amaterskog i prijateljskog karaktera, ipak treba istaknuti da su morhovci redovito i rezultatski uspješni. Zanimljivo je da su u devet godina u amaterskim ligama postigli 88 pobjeda uz tek 36 poraza, čime su ostvarili više od 70

posto uspješnosti. Uspješna je bila i netom završena sezona. U njoj su imali 17 pobjeda i pet poraza i podignuli pobjednički pehar Kupa REKLA-e. Pri samom vrhu bili su i u ligaškim natjecanjima, s drugim mjestom u Veteranskoj ligi, te trećim u ukupnoj konkurenциji REKLA-e. Sljedeću sezonu, koja počinje najesen, najavit ćemo slično kao i prošle. Morhovci su zainteresirani za svaki trofej za koji konkuriraju...

D.V.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za odabir kandidata za vojno-diplomatsku dužnost

Viši stručni savjetnik - vojni izaslanik Republike Hrvatske u Ruskoj Federaciji

Uvjeti:

VSS/VII/1

- osobni čin: pukovnik-brigadir
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333 ili
- ruski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

Posebna stručna znanja poželjna pri odabiru kandidata:

- Vojnodiplomska škola MORH-a
- Diplomska akademija MVPEI-a
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje

Odlazak na dužnost u Rusku Federaciju planira se tijekom 2009. godine, a po odabiru kandidat mora biti spreman sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu do 4 godine.

Prijave s dokazima za ispunjavanje navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

**Ministarstvo obrane RH,
Uprava za ljudske resurse,
Stančićeva 6, 10 000 Zagreb,**

a zainteresirani kandidati iz ustrojbenih cjelina GSOSRH-a prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu: **Glavni stožer OS-RH, Uprava za personalne poslove, vojarna "Croatia", Sarjevska bb, 10 000 Zagreb.**

Rok za podnošenje prijave jest **31. srpnja 2008. godine**.

Za eventualne upite u svezi s natjecajem, zainteresirani kandidati mogu se obratiti na telefon **01/4568-553**.

Business Wire

DRAMATIČAN rast cijena nafte pogađa sve korisnike motornog prijevoza, a osobito one koji imaju velike flote raznih vrsta vozila. Međutakvima su svakako oružane snage, koje imaju veliku količinu kopnenih vozila, plovila i letjelica, a sve za po-

Manjom potrošnjom protiv skupe nafte

gon rabe neki derivat preskupe nafte. Najizgledniji kratkoročni način za prilagodbu tomu jest smanjivanje potrošnje. Kod kopnenih vozila, najčešće kamiona, moguće je ostvariti znatne uštede pažljivijim izborom vozila.

To je jedna od točaka na kojima i proizvođači sve snažnije temelje marketinške kampanje, navodeći kako upravo njihov kamion nudi najmanje godišnje troškove za gorivo tijekom eksploatacije. Dva načina na kojima proizvođači temelje trend

smanjenja potrošnje jesu bolja aerodinamika vozila te učinkovitiji motori, koji troše manje goriva po jedinici snage koju ostvaruju.

Tako američki proizvođač komercijalnih i taktičkih kamiona Navistar tvrdi da je njihov najnoviji kamion

ProStar jedan od najaerodinamičnijih i najučinkovitijih u pogledu potrošnje. Tvrta navodi podatak da ProStar na godišnjoj razini, pri prevaljenih 190 000 km godišnje, omogućava uštedu goriva od 5800 dolara po kamionu, i to u odnosu na konkurenčiju. Ne treba smetnuti s umu da je riječ o marketinški obojenim podacima, ali bit je priče u tome da su danas svi vrlo svjesni kako se malim koracima mogu ostvariti znatne uštede.

Navistar je u postizanju toga cilja rabio i testiranja kamiona u zračnom tunelu da maksimalno poboljša dizajn. Drugi važan element jesu novi dizelski motori serije MaxxForce 11 i 13, koji rabe napredno visokotlačno *common-rail* ubrizgavanje, što utječe na manju potrošnju.

M. PETROVIĆ

Francuska nudi Grčkoj Rafale i Pume

PREMA navodima grčkih i međunarodnih izvještajno-novinskih agencija, tijekom svog nedavnog posjeta Grčkoj, francuski predsjednik Nicolas Sarkozy sa svojim domaćinom grčkim premijerom Costasom Karamanlisom potpisao je zajedničku deklaraciju o francusko-grčkoj vojnoj i sigurnosnoj suradnji. Francuski je predsjednik prezentirao ponudu francuske vojne industrije, koja između ostalog (laka oklopna vozila Panhard VBL i fregate FREMM) obuhvaća ponudu novih borbenih aviona Rafale i transportnih helikoptera Super Puma, što su njegovi domaćini vrlo dobro primili.

Grčku flotu borbenih aviona ovoga trenutka čini ukupno 358 zrakoplova, različitih tipova američkih i francuskih aviona, različitih godišta, a u sljedećem razdoblju Grčka kani obnoviti svoju flotu avionima 4., 4+ odnosno 5. generacije, te je u tom smislu 2005. započela nabavom američkih višenamjenskih borbenih aviona F-16C/D Block 52+. Ta-

kođer, razmatra se nabava i jednog od zapadnoeuropskih aviona kao što su Eurofighter Typhoon II, Dassault Rafale, JAS 39 Gripen, te russkih aviona Suhoj Su-35 i Su-37. Zasad Grčka nije iskazala konkretno zanimanje za nabavu američkoga višenamjenskog borbenog aviona F-35. Mogući grčki uspjeh u prodaji

Rafalea bio bi za francusku vojnu industriju, posebice za Dassault, dugo željeni prvi i vrlo važan izvozni ugovor. Uz Rafale, pretpostavlja se da bi Grčka mogla naručiti i zasad još nedefiniran broj srednjih taktičkih transportnih helikoptera Super Puma.

I. SKENDEROVIC

Aktivna zaštita za poljski Rosomak?

POLJSKA tvrtka WZM (Wojskova Zaklady Mechaniczne) predstavila je aktivni sustav za zaštitu Szerszen za opremanje poljskih novih kotačnih borbenih oklopnih vozila Rosomak. Inače, Rosomak je lokalni naziv za vozilo Patria AMV. Szerszen je zapravo aktivni zaštitni sustav, koji je izvorno, pod imenom Zaslon, razvila ukrajinska tvrtka Mikrotek iz Kijeva.

Ako poljsko ministarstvo obrane izabere Szerszen za opremanje Rosomaka, proizvodnja će se, uz pomoć Mikroteka, organizirati u Poljskoj.

Proizvođači sustava Szerszen/Zaslon tvrde da on može uništiti bilo koju vrstu protuoklopnog oružja, bez obzira na putanju i način vodenja. Navode da može zaustaviti

sve projektile, od onih koji dolaze brzinom od 70 m/s pa do potkalibarnih projektila s brzinom od oko 1000 m/s.

Sastoji se od nekoliko autonomnih modula raspoređenih po vozilu, koji se aktiviraju sa središnjega zapovjednog sustava u vozilu. Nakon aktiviranja, moduli su spremni za djelovanje za šest sekundi, odnosno nakon procedure samotestiranja i izbacivanja jednog od dva cjevasta aktivna elementa iz oklopnog kućišta. Svaki od aktivnih elemenata sastoji se od aktuatora, eksplozivne fragmentirajuće bojne glave, radara i potrebne elektronike.

Dolazeće projektili otkriva miliimetarski radar u aktivnom elemenatu, koji pokriva 150 stupnjeva po azimutu i od -6 do +20 stupnjeva

po elevaciji. Računalo obrađuje podatke i procjenjuje što je najveća opasnost i što treba gađati. Sustav je namješten tako da ignorira spore letеće objekte i projektile malog kalibra. Nakon definiranja cilja ispaljuje se projektil, koji eksplozivnim udarom i fragmentima uništava projektil ili mu drastično mijenja putanju.

M. PETROVIĆ

Ruski GLONASS uskoro potpuno operativan

RUSKI globalni navigacijski satelitski sustav GLO- NASS (GLObalnaya NAVigatsionnaya Sputnikovaya Sistem) vrlo vjerojatno bi mogao do 2010. postati potpuno operativan sustav. To su početkom lipnja predstavnicima ruske izvještajne novinske agencije RIA Novosti izjavili predstavnici ruske svemirske agencije Roscosmos, temeljeći takav svoj optimizam na nekoliko važnih uspjeha koje su proteklih godina ostvarili u svezi s GLO- NASS programom. To se prije svega odnosi na ustaljenu odgovarajuću finansijsku potporu programu, koja se iz godine u godinu uvećava. Tako je tijekom 2006. iz ruskog državnog proračuna izdvojeno 200 milijuna američkih dolara, dok je tijekom 2007. iz proračuna izdvojeno nešto više od 418 milijuna dolara. To je dakako, pomoglo da se do kraja obavi lansiranje kompletne konstellacije od 24 satelita, odnosno krajem prosinca 2007. lansirana je

raketa s posljednja tri satelita. Rad na GLONASS-u počeo je u Sovjetskom Savezu tijekom 1976. motiviran ponajviše vojnim potrebama. Nakon raspada SSSR-a i finansijske krize koja je potom nastupila u Rusiji tijekom 90-ih godina prošlog stoljeća, obustavljen je financiranje održavanja i razvoja sustava. No, zahvaljujući izraženom gospodarskom rastu proteklih godina, početkom 2001. Rusija je odlučila ponovo financirati i završiti GLONASS program.

Inače, GLONASS pripada drugoj generaciji ruskih navigacijskih satelita (Uragan - prva generacija navigacijskih satelita), odnosno predstavlja znatno poboljšani dosadašnji ruski satelitski sustav Tsikada, kojem je trebalo i do dva sata za procesuiranje signala i određivanje točne pozicije, dok primjerice GLONASS može to raditi trenutačno. Što se tiče vojne uporabe GLONASS-a, Rusiji on tre-

ba za navigaciju i ciljanje svojih balističkih projektila. Preciznost određivanja horizontalne pozicije kreće se unutar 57-70 m, a preciznost određivanja vertikalne pozicije unutar 70 m. Potpuna operativna GLO- NASS-ova konstelacija iznosi 24 satelita, od kojih su tri satelita predviđena kao zamjenska, i u određenoj mjeri trebalo bi u funkcionalnom smislu biti komplementaran s europskim globalnim navigacijskim satelitskim sustavom Galileo.

I. SKENDEROVIC

Novi kamioni za Afganistan i Irak

AMERIČKA je vojska (US Army) sklopila ugovor s tvrtkom Navistar Defense o isporuci srednjih taktičkih vozila i rezervnih dijelova, i to za potrebe afganistske vojske i policije te iračkog ministarstva obrane. Procijenjena vrijednost ugovora je 1,28 milijardi dolara, a predviđa dostavu 7072 vozila i potrebne rezervne dijelove.

Taj je ugovor nastavak sličnog ugovora potписанog 2005., koji vrijeđi 430 milijuna dolara, a predviđa dostavu 2900 vozila i rezervnih dijelova.

Prema novom ugovoru, Navistar Defense (tvrtka se donedavno zvala International Military and Government) dostaviti će korisnicima taktička vozila na platformi serije

International 7000. Vozila će se raditi u nekoliko inačica, uključujući općetransportnu inačicu za prijevoz ljudstva, autocisternu za prijevoz raznih tekućina, autodizalice te vozila za prijevoz opasnih materijala.

Ugovor predviđa i isporuku rezervnih dijelova dovoljnih za dvije

Business Wire

godine redovitog održavanja vozila. To je osobito važno jer vrijednost složenog tehničkog sredstva u sastavu oružanih snaga zapravo je vrijednost logističke potpore koja ga prati i omogućava punu operativnu iskoristivost.

M. PETROVIĆ

Naknadna ugradnja pramčanih porivnika na K130

PRVA korveta projektne oznake K130 klase Braunschweig primljena je u operativnu službu njemačke ratne mornarice sredinom travnja, na svečanosti održanoj u baltičkoj maticnoj vojnoj luci Warnemünde. Tom prilikom objavljeno je kako će se naknadno ugraditi pramčani porivnici na sve korvete u klasi radi poboljšanja upravljaljivosti brodova posebice tijekom plovidbe lukom. Najavljen je da će se pramčani porivnik ugraditi na prvu korvetu FSG Braunschweig prvom mogućom prilikom, ali i na preostalim korvetama ugraditi će se pravodobno. Jednako tako je objavljena novost da će ispitivanje VTOL izvidničke bespilotne letjelice Camcopter S-100 započeti u drugom dijelu tekuće godine, iako je razvoj bespilotne letjelice namijenjene ovoj klasi korveta svojedobno

bio otkazan i pristupilo se nabavi Schiebelovih letjelica. Premda je ulazak u operativnu službu korvete FSG Braunschweig uslijedio 11 mjeseci nakon zakazanih rokova, ipak je time označen i kraj teškoćama koje su se pojavile vrlo brzo nakon njezina porinuća 2006. u brodogradilištu Blohm&Voss u Hamburgu.

Ugovor za gradnju brodova K130 dodijeljen je u prosincu 2001. industrijskoj grupaciji ARGE K130, koju predvodi grupacija Thyssen-Krupp Marine Systems s brodogradilištima Blohm+Voss i Nordseewerke, u suradnji s brodogradilištem Lürssen, kojim bi se zamijenilo 40-ak postojećih brzih napadnih brodova s 15 većih brodova koji bolje odgovaraju međunarodnim operacijama i zadaćama. Integracijom brodskih sustava i pokusnim plo-

vidbama otkriven je određeni broj nedostataka, koji su trebali biti uklonjeni prije same primopredaje, pa je stoga korveta provela gotovo 11 mjeseci u suhom doku i ponovljenim ispitivanjima. Krajem siječnja ove godine, njemačka je mornarica obaviještena o 30-ak otvorenih pitanja, koja su, prema izjavi glasnogovornika tvrtke ThyssenKrupp Marine Systems, u veljači uspješno riješena.

Temeljno naoružanje svake korvete sastoji se od dva 21-cijevna RAM (Rolling Airframe Missile) Mk 49 lansera raketa zemlja-zrak namijenjena bliskoj protuzračnoj obrani, četiri Saab RBS-15 Mk 3 lansera za protubrodske rakete, Rheinmetallova lakog mornaričkog topa MLG27 te MASS sustava lažnih mamaca. Projektili će biti ugrađeni na brod početkom 2009., a ispitivanja paljbe su predviđena nešto kasnije u godini. Druga korveta u klasi, FSG Magdeburg, bit će primljena u operativnu službu sredinom godine, dok se krajem lipnja očekuje primopredaja trećeg broda, FSG Erfurt, koji bi službeno postao operativan krajem godine. Preostale dvije korvete u klasi, FSG Oldenburg i FSG Ludwigshafen, očekuju službeni ulazak u operativnu službu u 2009. godini.

M. PTIĆ GRŽELJ

Započela gradnja francuskih podmornica Barracuda

GRADNJA prve jurišne podmornice na nuklearni pogon klase Barracuda za potrebe francuske ratne mornarice započela je službenom svečanosti krajem prosinca prošle godine u DCNS-ovu brodogradilištu Cherbourg u Francuskoj. Početak gradnje je započeo točno godinu dana nakon dodjele ugovora vrijednog 1,3 milijarde eura, za gradnju prve podmornice imena Suffren, brodograđevnom konzorciju u vlasništvu države i tvrtki Areva-TA zaduženoj za nuklearno pogonsko postrojenje. Nadalje, mornarica je najavila gradnju preostalih pet podmornica u klasi, Duguay-Trouin, Dupetit-Thouars, Duquesne, Tourville i De Grasse, ukupne vrijednosti 7,9 milijardi eura. Francuska vlasta će dodijeliti ugovornu opciju tek nakon recenzije programa, koju je trebalo obaviti krajem ožujka ove godine.

U siječnju 2007. u DCNS-ovu postrojenju Nandes-Indret zapravo je započela prva nabavka stavki i artikala s dugim rokovima isporuke. Gradnja modula trupa trebala bi, u skladu s predviđenim rokovima, započeti u kolovozu 2008., a trajala bi sve do ožujka 2013., uz početak

gradnje i opremanja brodskom opremom u prosincu 2011. Očekuje se da će montaža sekcijs nuklearnog postrojenja započeti u

svibnju 2013. U skladu s navedenim, potpuno zatvaranje trupa podmornice Suffren predviđeno je u srpnju 2014., dok bi prve pokušne plovidbe započele u siječnju 2016. s datumom dostave krajem iste godine. Podvodna istisnina jurišnih podmornica klase Barracuda iznosi 4765 tona, a duljina im je 99,5 m, te će progresivno zamijeniti šest podmornica klase Rubis (duljine 73,6 m i istisnine 2670 t).

Svaka podmornica nosit će 12 krstarećih projektila Scalp (Systeme de Croisere Autonome a Longue Portee) namijenjenih napadu na kopnene ciljeve, a ispaljivat će ih kapsularno iz torpednih cijevi. Francusko ministarstvo obrane naručilo je od tvrtke MBDA 250 Scalp projekti-

la ugovorne vrijednosti 910 milijuna eura, od kojih je 200 namijenjeno fregatama klase Aquitaine (FREMM), dok je preostalih 50 namijenjeno podmornicama Barracuda. Podmornice projekta Barracuda bit će naoružane protubrodskim projektilima Exocet Block II i novom generacijom teških torpeda promjera 533 mm, koji će biti lansirani iz četiri pramčane torpedne cijevi. Podmornice će također biti opremljene uređajima za prikupljanje obavještajnih podataka te će imati mogućnost ukrcaja specijalnih snaga. Gradit će se u razmaku od 20 mjeseci, a šesta i posljednja podmornica trebala bi biti dostavljena tijekom 2027.

M. PTIĆ GRŽELJ

Gorive čelije za minihelikoptere

Fraunhofer

ZNANSTVENICI njemačkog instituta Fraunhofer i berlinskoga Tehničkog fakulteta nedavno su javnosti prezentirali svoj višegodišnji rad na inovaciji i integriranju obnovljivog izvora energije odnosno pogona za bespilotne minihelikoptere. Taj tip letjelica smatraju osobito pogod-

nim za potragu za unesrećenima u područjima koja je zadesila velika elementarna ne-pogoda, odnosno u područjima koja su snažno kontaminiранa. Riječ je o sve popularnijim gorivim čelijama odnosno vodiku kao izvoru obnovljive energije budućnosti.

U tom smislu, proteklih godina su njemački znanstvenici radili na redizajnu dosadašnje uobičajene strukture gorivih čelija, koja prepostavlja strukturu od nekoliko povezanih metalnih ploča, od kojih svaka sadrži po jedan kanal za zrak i vodič. Pomak je napravljen u znatno manjim dimenzijama tih ploča i njihovoj manjoj težini, koja iz-

nosi 30 grama, a energetski daju izlaznu snagu od 12 vata, što je dosljedno za pogon minihelikoptera duljine 20 centimetara. Dosad su veću izlaznu snagu od 400 vata po kilogramu uspijevali postizati sustavi koji su težili gotovo 1 kg. Niža težina bloka gorivih čelija postignuta je zamjenom metalnih ploča sa znatno lakšim plastičnim fiksatorima, a uz to dizajn nije predviđao crpke za zrak nego su za to iskorišteni krakovi minihelikoptera koji izravno potiskuju zrak u ulazne otvore. Trenutno rade na minireaktoru koji bi sadržavao natrij borohidrid, a koji bi trebao osiguravati potrebnu količinu vodika za minihelikopter.

I. SKENDEROVIC

Protuminska kriza - iskoristena šansa razvoja

Dinko MIKULIĆ, Ivan TOTH, Vjekoslav STOJKOVIĆ

Republika Hrvatska se nakon Domovinskog rata suočila s problemom zaostalih mina i različitih neeksploziranih sredstava na površini oko 10% kopnenog dijela. Od ukupno 21 županije, 14 županija minski je sumnjivo ili kontaminirano, a prema tome prometno i gospodarski bilo paralizirano. Poslove razminiranja vitalne infrastrukture najprije je obavljala Civilna zaštita, specijalne postrojbe MUP-a i inženjerijske postrojbe Hrvatske vojske. Bila je to privremena i složena situacija protuminskog djelovanja, ali bio je to ozbiljan izazov za djelovanje Vlade i građana Republike Hrvatske. Sustavno će se omogućiti zamah obnove i razvoja te tako iskoristiti teška nepogoda minske zagađenosti kao šansa razvoja, ponajprije gospodarstva. Od 1996. godine zakonom se

uređuje protuminsko djelovanje i osniva se državna tvrtka AKD Mungo u kojoj su stečena prva iskustva u organizaciji i provedbi humanitarnog razminiranja. Nakon 10 godina razminiranja na tržišnim osnovama, očišćena je velika površina zemlje, otklonjeni su uzroci zastoja obnove gospodarstva, a organizacijska, humanitarna, međunarodna, gospodarska i druge protuminske aktivnosti podignute su na višu razinu.

Najprije su doneseni zakoni, odluke i osigurana provedba aktivnosti:

- Zakoni o uređenju protuminskog djelovanja (1996. i 2005.);
- osnivanje Hrvatskog centra za razminiranje 1998. godine za organizaciju i provedbu humanitarnog razminiranja;
- osiguranje izvora financiranja u državnom proračunu, zajma Svjet-

ske banke, javnih poduzeća RH i državnih uprava, te donacija,

- provedba obveza Ottawske konferencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje, skladištenja i transfera, te obvezi uništavanja protupješačkih mina.

Svrha protuminskog djelovanja nije samo razminiranje zagađenog područja i otklanjanje utjecaja tog problema na ljudе, nego u konačnici i iskoristenje krize u svoju korist, tj. izlazak na svjetsko tržište specijalnih proizvoda na ovom području. Osim velikog smanjenja minski sumnjivog prostora (MSP), smanjen je broj minskih incidenata i žrtava mina, te izlazak protuminskog klasa-ter tvrtki na svjetsko tržište. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Društvena uloga oružanih snaga

U pojedinim povijesnim razdobljima i različitim gospodarsko-političkim sustavima, uloga oružanih snaga u društvu različito se tretirala

Marinko OGOREC

Jednu od temeljnih teorija o društvenoj ulozi oružanih snaga, koja je ne samo obilježila društvene procese razdoblja renesanse i reformizma, već u velikoj mjeri utjecala na daljnja razmatranja društvene uloge oružanih snaga, postavio je N. Machiavelli. Machiavelli u svojim raspravama pozitivno ocjenjuje i opravdava rat i uporabu oružane sile za ostvarivanje

nje političkih ciljeva, a vladarima savjetuje izobrazbu i usavršavanje u vojnoj vještini. Naravno, on nije mogao shvatiti društvenu ulogu oružanih snaga, pa i cijekupnu društvenu strukturu i procese, izvan povijesnih okolnosti u kojima je živio i radio (između ostalog, zastupao je apsolutnu ulogu vladara u društvenom i političkom životu zemlje, kojemu sve institucije društ-

va, uključujući i oružane snage, duguju apsolutnu lojalnost i poslušnost, a koja je razvojem građanskog društva u velikoj mjeri postala arhaičnom).

Suprotne stavove izrazio je H. Grotius, po kome "rat nije prirodnja životna pojava", nego je, naprotiv, nešto tako strašno da ga samo najveća nužda može učiniti društveno prihvatljivom pojmom. U skladu s takvim razmišljanjima, Grotius je oružane snage smatrao nužnim zlom u društvu, prijeko potrebnim za njegov opstanak, ali koje stalno moraju biti kontrolirane od institucija legalne vlasti, što je temelj na kojemu je definirano mjesto i uloga oružanih snaga u suvremenom demokratskom društvu. Ta načela je podržao i dodatno razradio Clausewitz, zaključivši kako rat spada u područje društvenog života, a ratna vještina u svojoj najvišoj točki ulazi u sferu politike. U skladu s tim trebao je oružane snage kao dio društva vođen i usmjeravan političkim ciljevima države, zbog čega bi trebale stalno biti pod državnom kontrolom, pa čak i u ratu. Njegovi stavovi postali su polazište za većinu suvremenih građanskih teorija o mjestu i ulozi oružanih snaga u društvu, ali su svojedobno izvršili snažan utjecaj i na pojedine socijalističke teoretičare.

S druge strane, Clausewitz je svoje najveće kritičare imao u predstavnicima pruskog militarizma (koji je bio najizraženiji krajem XIX. i početkom XX. stoljeća), pa je npr. Colmar van der Goltz smatrao da je vojna moć temelj za nesmetani razvoj društva u svim njegovim aspektima. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Zračni transporteri za udaljene ratove (II. dio)

Zanimljivo je da, unatoč sve većoj potražnji za transportnim zračnim kapacitetima, trenutačno nema većih planova za razvoj novih velikih transportnih aviona s četiri mlazna motora

Pripremio Dražen MILIĆ

Bez obzira na relativno visoku cijenu i sve veću konkurenциju transportnih aviona s turbo-ventilacijskim motorima, tržištem još uvijek dominiraju transporteri s četiri turboelisna motora. Iako je sinonim za takav avion američki C-130 Hercules, na tržištu se ubrzano probijaju i drugi avioni.

Jedan od njih je kineski Shaanxi Aircraft (Avic II) Y8 mase 61 tona. Riječ je o vjernoj kopiji sovjetskoga transportnog aviona An-12, koji je Y8 u međuvremenu nadživio. Y8 je u operativnoj uporabi ostao zahvaljujući stalnim modernizacijama i razvoju novih inačica. Jedna od njih je mornarički patrolni avion, a druga leteći radar. Najnovija je inačica za elektroničko ratovanje opremljena velikim antenama na bokovima trupa. Najnovija transportna inačica je Y8-F600, čiji je prototip prvi put poletio u siječnju 2005. Opremili su ga s četiri turboelisna motora Pratt & Whitney Ca-

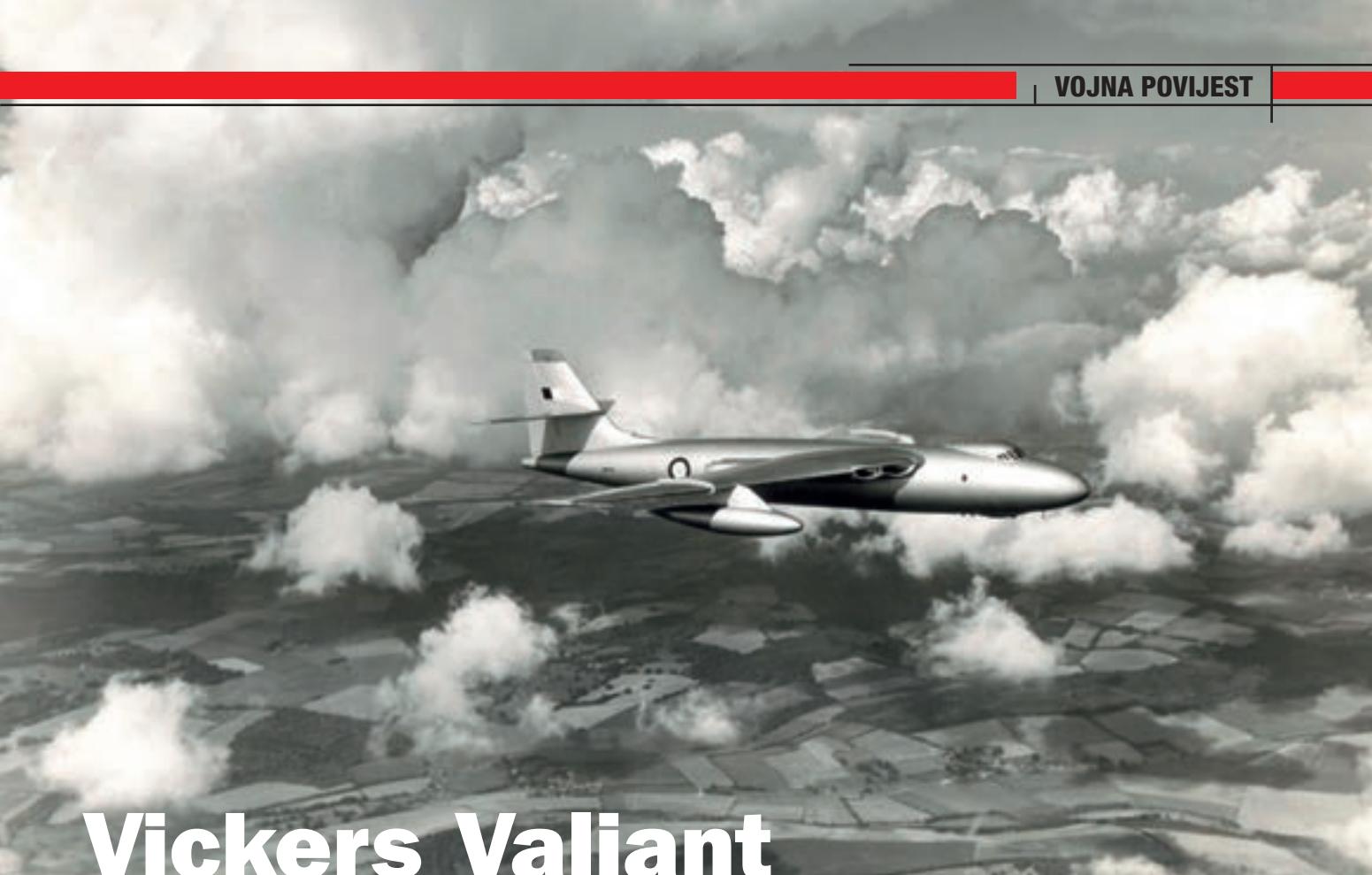
nada PW150B i modernim elisama Dowty R408. Navodno je u razvoju pomagala i tvrtka Antonov. Na osnovama Y8 razvijen je transportni avion Y9, koji je dobio kineske motore Wojiang WJ-6C i elise sa šest krakova. Maksimalna masa Y9 je 77, a nosivost 30 tona ili 106 vojnika s opremom. Dolet s maksimalnim teretom je 7800 kilometara. Prvi let prvog prototipa planiran je do kraja ove godine.

Najnoviji transportni avion konzorcija Lockheed Martin jest C-130J Super Hercules. Za pokretanje 70,3 tone brinu se četiri turboelisna motora Rolls-Royce AE2100D3 pojedinačne snage 3460 kW. Super Hercules se odlično prodaje. Osim američkoga ratnog zrakoplovstva, zrakoplovstva kopnene vojske te tamošnje obalne straže, za C-130J dosad su se odlučila i ratna zrakoplovstva Australije, Danske, Italije i Velike Britanije. Kanadsko ratno zrakoplovstvo naručilo je 17

C-130J, a norveško četiri, koje će prva dva, zbog žurnosti isporuke, dobiti iz kontingenta namijenjenog američkom ratnom zrakoplovstvu. Očekuje se da će američki Kongres odobriti prodaju šest C-130J Indiji, a kupnju šest Super Herculesa najavio je i Izrael. Australija, čije je ratno zrakoplovstvo već dobilo 12 C-130J, najavila je mogućnost kupnje dodatnih osam. Dio će biti u inačici leteće cisterne za opskrbu transportnih helikoptera Boeing CH-47 Chinook. Kao prijelazno rješenje do uvođenja A400M u operativnu uporabu, i Francuska bi mogla kupiti nekoliko C-130J. U proračunu za fiskalnu godinu 2009. (FY09) predviđena su sredstva za početak kupnje letećih cisterni KC-130J, kojima će se zamijeniti HC-130P/N i MC-130P, što ih rabe američke specijalne snage. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Vickers Valiant

Valiant je prvi iz slavne britanske serije V-bombardera. Unatoč tome, najčešće je rabljen kao izvidnički avion ili kao leteća cisterna

Pripremio Tomo JANJČEVIĆ

Neposredno nakon okončanja II. svjetskog rata, Velika Britanija se još uvijek smatrala svjetskom velesilom koja je svoju moć morala poduprijeti najsuvremenijom vojskom. Zbog toga su pokrenuti mnogi programi razvoja naprednog oružja. Glavni je bio razvoj nuklearnog oružja i sredstava za njegovu dopremu do ciljeva. U tu svrhu još 1946. godine pokrenut je razvoj čak tri napredna strateška bombardera na mlazni pogon. Kako su im je osnovna namjena bili udari po ciljevima u dubini Sovjetskog Saveza, morali su imati veliki borbeni polumjer djelovanja. Specifikacije su, osim toga, tražile veliku brzinu krstarenja i visoki plafon leta kako bi se osigurali od presretanja protivničkih lovaca. Osim sustava za elektroničko ometanje bombarderi nisu trebali nositi defenzivno naoružanje. Bombarderi su trebali biti prijelazno rješenje dok se ne razviju balistički projektili, što je

trebalo biti otprilike u isto vrijeme kad će protivnička strana razviti PZO raketne sustave velikog dometa, sposobne obarati bombardere koji lete na velikim visinama.

Povećana cijena novih bombardera u odnosu na Lancastere iz II. svjetskog rata anulirana je time što je za uništavanje cilja veličine grada trebao samo jedan bombarder sa samo jednom nuklearnom bombom. Kako je Velika Britanija iz II. svjetskog rata izšla ekonomski oslabljena, to je svaka, barem prividna, mogućnost uštede bila itekako privlačna. Zbog potrebe za velikim doletom, ali i činjenice da su prve nuklearne bombe bile velike i teške, od početka je bilo jasno da će novi britanski strateški bombarderi biti vrlo veliki i teški.

Nakon početka berlinske blokade i izbijanja Hladnoga rata, britansko ministarstvo obrane je dobilo dodatne argumente za razvoj domaćega nuklearnog arsenala i modernizaci-

ju zrakoplovnih snaga. U to vrijeme britansko-američki politički odnosi bili su daleko od idiličnih te je to bio dodatni razlog za razvoj strateških nuklearnih snaga koje bi učvrstile položaj Velike Britanije kao svjetske supersile.

Razmatranje mogućih projekata novog strateškog bombardera s turbomlaznim motorima obavljeno je krajem 1946., a britansko ministarstvo zrakoplovstva u siječnju 1947. objavljuje Specification B.35/46, kojom su postavljene glavne odrednice budućega strateškog bombardera. Specifikacija je tako sastavljena da budući bombarder bude, ako ne bolji, onda barem ravnopravan s američkim i sovjetskim. Specifikacija je poslana svim vodećim britanskim tvrtkama za proizvodnju borbenih aviona, kojih je početkom 1947. još bilo desetak. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Politički atentati (XII)

Charles de Gaulle

Francuski državnik Charles de Gaulle bio je 1962. godine meta pokušaja atentata skupine francuskih časnika povezanih s terorističkom skupinom OAS. Iako je na De Gaullea pokušano ili pripremano više od trideset atentata, pokušaj u Petit-Clamartu je najozbiljnije planiran te je dobio i najveću medijsku pozornost

Hrvoje BARBERIĆ

■ Policija pretražuje vozilo kojim su se služili atentatori

Francuski državnik Charles de Gaulle, punim imenom Charles André Joseph Marie de Gaulle, rođen je 1890. u Lilleu. Školovao se na vojnoj akademiji Saint-Cyr. Tijekom I. svjetskog rata ranjen je tri puta i zarobljen u bitki kod Verduna. Nakon rata bio je jedan od najvećih zagovornika modernizacije francuske vojske i uvođenja motoriziranih postrojbi. Nakon francuskog poraza u II. svjetskom ratu emigrirao je u London, gdje je objavio formiranje Francuskog nacionalnog odbora u egzilu. Organizirao je francuske vojne postrojbe u progonstvu, te je općenito priznat za lidera otpora Nijemcima.

De Gaulle u studenom 1945. postaje provizorni premijer-predsjednik, no dva mjeseca poslije daje ostavku. Godine 1947. osniva novu političku stranku, Pokret francuskog naroda (RPF), a kad je utjecaj

RPF-a oslabio povukao se u mirovnu. U svibnju 1958. De Gaulle se vraća u politiku kad mu je, u jeku političke krize tijekom Alžirskog rata, predsjednik Coty povjerio mandat za sastav nove vlade.

Problem Alžira

Na predsjedničkim izborima, De Gaulle je dobio najviše glasova francuskih birača te preuzima ured u siječnju 1959. godine. Tijekom svoga prvog predsjedničkog mandata, De Gaulle je popravio odnose Francuske sa Sovjetskim Savezom i Kinom te djelomično obnovio francuski utjecaj u Aziji i Latinskoj Americi, a 1960. godine Francuska pod njegovim vodstvom postaje nuklearna sila. No, pitanje koje apsolutno dominira početkom njegova mandata jest alžirsko pitanje. Odluka da dopusti održavanje referenduma o budućnosti Alžira značila je

de facto davanje većinskim arapskim glasovima premoć i otvorila put k neovisnosti te zemlje, koja je proglašena 1. srpnja 1962. godine.

Iako je bio istaknuti zapovjednik francuskih snaga u II. svjetskom ratu, De Gaulle je ulaskom u politiku stvorio brojne neprijatelje u vojnim i političkim krugovima, koji su ga smatrali marionetom Londona, a poslije je donošenjem odluke o povlačenju iz Alžira, navukao bijes francuskih kolona i konzervativnih krugova unutar uže Francuske. Nakon najave raspisivanja referenduma o budućnosti Alžira, skupina kolona i vojnih časnika je u prosincu 1960. na španjolskom tlu osnovala vojno i politički vrlo utjecajan pokret nazvan Tajna vojna organizacija (Organisation de l'Armee Secrete - OAS), koji je izveo brojne terorističke akcije u Alžиру i u metropolitanskoj Francuskoj. U rujnu 1961. OAS je u mjestu Pont-sur-Seine pokušao

■ Voda skupine atentatora, Jean Bastien-Thiry

■ De Gaulle nekoliko dana nakon pokušaja atentata

relativno loše planiran atentat na De Gaullea paljenjem kanistra s 15 litara napalma.

Iako je proglašenje alžirske neovisnosti bila još puka formalnost, prva polovica 1962. u Parizu je bila kaotična. U glavnom gradu duboko podijeljene Francuske smjenjivali su se bombaški napadi OAS-a, u kojima je poginulo nekoliko desetaka ljudi, i medijski eksponirano sudjelje lideru OAS-a Salanu te ulične demonstracije ljevice, u kojima je također bilo žrtava, na što se nadovezao pad civilnog zrakoplova sa 130 poginulih, a u ljeto događaji su kulminirali novim pokušajem atentata na De Gaullea.

Atentat u Petit-Clamartu

Jedan od nezadovoljnika De Gaulleovom politikom bio je i vojni časnik Jean Bastien-Thiry, rođen 1920. godine u gradiću Lunéville na istoku Francuske. Pukovnik Bastien-Thiry vodio je skupinu časnika povezanih s OAS-om, koji su namjeravali izvesti atentat na De Gaullea. Za neposredno izvršenje bila su angažirana trojica mađarskih plaćenika. Uvečer 22. kolovoza 1962. predsjednička kolona, u kojoj se nalazio i De Gaulleov automobil Citroën DS, prolazila je pariškim predgradjem Petit-Clamart, kada je iz okolnih kuća na njega otvorena strojnicička vatrica. Zbog noći atentatori nisu uspjeli odmah uočiti predsjed-

■ Na De Gaullea je pripremano više od trideset atentata (na slici s njemačkim kancelarom Adenauerom)

nički konvoj, koji se brzo približavao, i blokirati prolaz. De Gaulleov vozač je, unatoč dvjema probušenim gumama, uspio manevrom izbjegći većinu metaka i udaljiti se punom brzinom. Poslije su istražitelji na predsjedničkom automobilu izbrojali četrnaest rupa od metaka, dvadeset je pogodilo obližnji kafić, a tragovi još 187 zrna pronađeni su na asfaltu. S predsjednikom se u automobilu nalazila i njegova supruga Yvonne, no izuzme li se De Gaulleova posjekotina od stakla na prstu, unatoč snažnoj vatri, nitko u automobilu nije bio ranjen.

Voda urotnika, pukovnik Bastien-Thiry, uhapšen je te mu je već po-

četkom 1963. godine počelo suđenje. Osuđen je na smrt. De Gaulle je pomilovao neposredne izvršitelje atentata, ali Bastien-Thiryju je odio zamijeniti kaznu doživotnim zatvorom. Smrtna kazna je, uz goleme sigurnosne mjere, izvršena u ožujku 1963. pred streljačkim vodom u vojarni Ivry-sur-Seine, samo sedam dana nakon izricanja presude. Događaj je ekraniziran 1973. godine u filmu "Šakalov Dan".

Ishod atentata nije mogao znatno promijeniti političku budućnost Alžira, jer je dva mjeseca prije atentata već dobio nezavisnost. Pokušaj atentata u Petit-Clamartu nije bio posljednji pokušaj ubojstva De Gaullea. Naime, OAS je samo tijekom ožujka 1963. namjeravao iz-

vesti još dva atentata, a u sljedeće dvije godine planirano je ubojstvo francuskog predsjednika u još osam navrata. Posljednji registrirani slučaj dogodio se u ljeto 1966., kada je skupina desničarskih studenata postavila tonu dinamita na ulici Montparnasse, kojom je trebao proći De Gaulle, no ona stjecajem okolnosti nije detonirana. De Gaulle je nakon poraza na nacionalnom referendumu u travnju 1969. podnio ostavku na mjesto predsjednika i otišao u mirovinu. Godinu dana poslije, umro je prirodnom smrću, gledajući televiziju na svom imanju Colombey-les-deux-Églises. ■

Charles Seife: *Nula - biografija opasne ideje*, Naklada Ljekav, Zagreb, 2008.

"Nula - biografija opasne ideje" neobično je zanimljiva knjiga Charlesa Seifea, poznatoga američkog matematičara i novinara časopisa Science. Autor je magistrirao matematiku na sveučilištu Yale, a bavi se istraživanjima s područja teorije vjerojatnosti i umjetne inteligencije.

Što je bilo prije nule i kakva je njezina povijest? Babilonci su je izmislili, Grci zabranili, hinduisti obožavali, a Crkva se njome braniла od krivovjerja. Stoljećima je moć nule bila zatočena u svijetu demona, no jednom oslobođena postala je najvažnije matematičko oruđe. Ovo je priča o nuli, od njezina rođenja u pradavno doba, preko rasta i razvoja na Istoku, borbe za priznanje u Europi i uspona na Zapadu, sve do primjene u modernoj znanosti. Vješto, duhovito i pametno napisana, knjiga "Nula" pruža nov pogled na najneobičniji broj u svemiru i jedan od najvećih paradoksa ljudske misli. Kao što se u knjizi kaže: "Nula je moćna jer je blizanka beskonačnosti. Beskonačnost i nula jednake su i suprotne, yin i yang. Jednako su paradoksalne i uznemirujuće. Najveća pitanja znanosti i religije pitanja su o ništavili i vječnosti, praznini i beskraju, nuli i beskonačnom. Sukobi oko nule žestoko su potresali temelje filozofije, znanosti, matematike i religije. U pozadini svake revolucije skrivale su se nula i beskonačnost. Nula se nalazila u srcu sukoba Istoka i Zapada, bila je okosnica bitke između religije i znanosti. Nula je postala jezikom prirode i najvažnije matematičko oruđe. Najdublji problemi fizike, mračne jezgre crnih jama i bljeskovi Velikog praska težnje su za trijumfom nad nulom."

Mirela MENGES

FILMOTeka

Dogadaj

- američki triler (2008.)
- režatelj: M. Night Shyamalan
- distributer: Continental film
- glume: Mark Wahlberg (Elliot Moore), Zooey Deschanel (Eliot Moore), John Leguizamo (Julian)

Nedavno sam gledao na DVD-u film *Invazija* s omiljenom mi Nicole Kidman, o bakterijama iz svemira koje uništavaju ljudsku psihu tijekom REM faze spavanja. Pitajući se za koga li se snimaju takve gluposti, odlučio sam ih ubudće izbjegavati. Nažalost, ubrzo sam naletio na sličan filmski uradak. Riječ je o *Dogadaju*, koji je upravo stigao u naša kina: *U velikim gradovima istočne američke obale od jednom bilje počnu ispuštaći otrovne kemijske spojeve koji kod ljudi izazivaju trenutačnu samoubilačku sklonost. Cijeli svijet je u panici, dogadaj počinje djelovati na sve manje skupine ljudi, a naši junaci pokušavaju pobjeći u najnenaseljeniji dio zaraženog područja...* Shyamalan je svjetsku slavu zasluzeno stekao 1999. sa *Šestim čulom*. Lijepo je tada bilo gledati šetnju po granici zbilje. No, izgleda da se uljuljkao u mišljenju kako je savršen (redatelj, scenarist, producent, pa čak i glumac) te snima isti film već godinama. Poslije *Šestog čula* snimio je *Znakove i Zaselak*, u kojima je pokazao nezadrživ pad u svježini ideja, a ove godine pojavio se s, po mom sudu, najgorim ostvarenjem sezone. *Dogadaj* ne valja ni u jednom segmentu vrednovanja filma. Površno režiran i katastrofalno napisan, ponudio nam je najgoru ulogu u karijeri Marka Wahlberga. Uz bok mu je i John Leguizamo, također renomirani glumac, koji se ovom ulogom osramotio. Jedina za prolaznu ocjenu bila je glavna glumica, koja je pogodila izričaj tjeskobne shizofreničarke. Vjerujem da i pučkoškolac u *Dogadaju* može uočiti neuvjerljivost svega što se događa u (nasreću samo) sat i pol filma. Izlazeći iz kina, obećao sam sebi da više neću gledati nijedan film iza kojega stoji ovaj Indijac.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

U galeriji MORH-a "Zvonimir", Bauerova 33, u utorak 24. lipnja u 19,30 sati bit će otvorene izložbe pod nazivom **Ernestinovo**. Izložba se održava u prigodi Dana državnosti, 25. lipnja, a izlažu se skulpture, slike i reljefi iz fundusa Likovne kolonije Ernestinovo, koja se održava već punih 35 godina. Sudjeluje više od pedeset autora s osamdesetak radova. Izložba se može razgledati do 9. srpnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Lomitit okove straha

Jedan od razloga povećanja pometnje u suvremenom svijetu leži upravo u tome što se čovjek boji pogledati u lice njezinim stvarnim uzrocima - napisao je prije pola stoljeća genijalni De Rougemont u djelu "Udio Đavla". No upravo taj manjak hrabrosti da se čovjek suoči s korijenom problema postaje izvor mnogih strahova: strah od opasnosti, od neuspjeha, od terorizma i progona, strah pred budućnošću. Potpuno nov fenomen je strah od straha. Filozof uočava: "Vjerujemo u tisuću i jedno zlo, bojimo se tisuću i jedne opasnosti, ali smo prestali vjerovati u Zlo i bojati se istinske opasnosti. Ukažati na zbiljnost Đavla u ovom svijetu ne znači uvećati strah, već ponuditi mu istinski Predmet. To znači zastrašiti na valjan način. I to je, možebiti, način da se izlijecimo od pogrešnih tjeskoba koje nas paraliziraju, ili od tjeskobe što je rodena iz lažnih opasnosti. Nikada čovjek nije u većoj opasnosti nego onda kad je obmanut glede pravca prijetnje, kad svoju energiju napreže u obrani koja je uperena u prazno, dok se Neprnjatelj primiče s leđa." A Isus je upozorio svoje učenike da se ne trebaju bojati "onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti" već Onoga "koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu" (Mt 10,26-33). Zanimljivo, upravo taj "sveti strah" kršćanima je jedan od načina priznanja i pokazivanja pred ljudima da su Isusovi učenici. Zauzvrat, On im jamči da će pred Bogom priznati da je njihov. Ali tko se Krista odreće pred ljudima, odreći će se i On njega pred svojim Ocem nebeskim! Isus od svojih vjernika traži sigurnost da Blagovijest koje su oni glasnici sadrži snagu koju ne može uništiti ni njihov strah ni protivljenje svijeta. Zato se ne treba bojati ni progona. Od njega je opasnija vjernička šutnja i pasivnost. "Ne bojte se, ljudi!" poručuje Isus svima, a svojima kaže: "Ne bojte se ljudi!" Zapravo, svaki put kad nas Krist poziva da se ne bojimo, uvijek ima na umu i Boga i čovjeka. Želi reći: Ne bojte se Boga, nego ga zazivajte sa mnom: "Oče naš" (Mt 6,9). Ne bojte se reći: Oče! Čak težite tome da budete savršeni kao što je On, jer On jest savršen. A kršćanin treba znati da će zbog vjere uvijek biti "znak protivljenja". Zato Isus reče apostolima: "Ako su mene progolili, i vas će progoliti. Ako su moju riječ držali, i vašu će držati" (Iv 16,20). Dakle, "Ne bojte se!" znači, kako tumači Ivan Pavao II: "Ne bojte se tajne Božje; ne bojte se Njegove ljubavi; ne bojte se slabosti čovjekove niti njegove veličine! Čovjek je velik i u svojoj slabosti. Ne bojte se biti svjedoci dostojanstva svakog ljudskog bića od trenutka njegova začeća pa do smrti." No Papa ističe i paradoks: "Da bi se suvremeni čovjek oslobođio straha od sebe samoga, od svijeta, od drugih ljudi, od zemaljskih sila, od tlačiteljskih sustava, da bi se oslobođio svih simptoma ropskoga straha u odnosu na onu 'jaču silu', koju vjernik zove Bogom, treba mu poželjeti od svega srca da nosi i njeguje u svom srcu istinski strah Božji, koji je početak mudrosti." Jer taj stvaralački Strah, koji je zapravo spasenjska snaga Evandela, rada svece, tj. ljudi kojima doista pripada budućnost svijeta. A bez takvih, kako je proročki naslutio A. Malraux, našega XXI. stoljeća uopće neće biti.

Andelko KAĆUNKO

26. lipnja 1541.

Umro Francisco Pizzaro

Francisco Pizarro je bio izvanbračno dijete španjolskog viteza, a mladost je proveo u bijedi i neimaštini. Nikada nije naučio čitati i pisati, a Španjolsku je napustio 1502., otplovivši na Haiti. Napredujući u službi za španjolskog kralja, Pizarro je sve češće vodio ekspedicije u dotad neistraženu Južnu Ameriku. U područjima današnjeg Perua, vidjevši bogatstvo civilizacije Inka, odlučio je osvojiti ih za španjolsku krunu. Inke su za španjolske konkqvistadore mislili da su oni djeca bogova te su ih sručno prihvatali i ugostili. Pizarro i njegovi vojnici na gostoljubivost su uzvratili tako što su pobili gotovo sve vode Inka, a njihova glavnog poglavica Atahualpu zarobili. Atahualpa je kao otkupninu za svoj život ponudio napuniti jednu veliku sobu zlatom i još dvije manje srebrom. Pizarro je prihvatio Atahualpin prijedlog pa su izaslanici iz svih krajeva carstva Inka donosili blago. Kad su se sobe napunile, Pizarro je prekršio dano obećanje i ubio Atahualpu. Nakon toga je postao neograničeni vladar Perua, uklanjujući svakoga tko bi mu osporio vlast. Tako je uklonio i svoga dugogodišnjeg sudruga i pratitelja Diego de Almagra. Almagrov je sin, nakon očeve smrti, nastavio rat protiv Pizarra, te ga je prodrijevši u njegovu palaču u Limi, usmratio 26. lipnja 1541.

26. lipnja 1945.

Potpisana povelja Ujedinjenih naroda

Ideja o stvaranju Ujedinjenih naroda prvi put je na diplomatskoj razini spomenuta u ljeto 1941., na sastanku između Churchilla i Roosevelta, u poznatoj Atlantskoj povelji. Tijekom rata održano je još nekoliko konferencija na kojima su se sastajali Britanci i Amerikanci, a poslije i Staljin, odnosno SSSR te Kina (Moskovska konferencija, Teheranska konferencija, Jalta konferencija). Na posljednjoj od njih saveznici su odredili točan termin i mjesto za stvaranje nove međunarodne organizacije. Sastanak je dogovoren za 25. travnja 1945. u San Franciscu. Na toj osnivačkoj skupštini okupilo se 50 izaslanstava raznih svjetskih država, a nakon točno dva mjeseca zasjedanja, 26. lipnja 1945., prihvatali su povelju Ujedinjenih naroda za održanje međunarodnog mira i sigurnosti, promicanje boljeg životnog standarda, jačanje međunarodnog prava i ljudskih prava općenito. Povelja je stupila na snagu 24. listopada iste godine, kada ju je ratificiralo svih pet zemalja stalnih članica Vijeća sigurnosti i većina ostalih potpisnika. Ujedinjeni narodi službeno su počeli funkcionirati, te se taj dan obilježava kao Dan UN-a.

Leon RIZMAUL

WEB INFO

www.un.org/Depts/dpko/missions/undof/

Hrvatska je nedavno ispratila do-sad najveću vojnu postrojbu u nekoj od UN-ovih misija. Riječ je, naravno, o UNDOF-u, mirovnom projektu *instaliranom* na Golanskoj visoravni, koji još od 1974. održava mir na vječno problematičnom području razdvajanja Izraela i Sirije. Ujedinjeni narodi svaku misiju logistički pokrivaju i odgovarajućim web-stranicama, tako da ni UNDOF nije iznimka. Stranica www.un.org/Depts/dpko/missions/undof/ je, poput njezinih srodnica, vrlo pregledna i dopušta zasista odgovarajući uvid u misiju. Dakle, zainteresirani mogu pronaći što ih zanima o pozadini sukoba, samom mandatu postrojbi UN-a i službenim dokumentima. Za vizuelne tipove, UN-ovci su pripremili i solidnu fotogaleriju, te pregledni zemljovid područja misije. Vrlo je zanimljiv i časopis *Golan Journal*, posvećen pripadnicima UNDOF-a, koji izlazi nekoliko puta na godinu i prilagođen je PDF formatom za ispis.

Za kraj, imamo i prigovor. Naime, moderatori bi se ipak trebali pobrinuti za češći update. Dolazak Hrvata na Golan zasad uopće nije spomenut. Ne zaboravite, nije riječ o uobičajenih nekoliko promatrača nego o prilično brojnoj postrojbi...

Domagoj VLAHOVIĆ

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Najnaseljeniji grad doline Neretve je:

- A Metković
- B Opuzen
- C Ploče

2. Na Neretvi se svake godine održava:

- A Maraton čamaca
- B Regata jedrilica
- C Maraton lađa

3. U dolini Neretve prevladavaju stabla:

- A jabuka
- B mandarina
- C smokava

4. Poznati Arheološki muzej Narona s nalazištima iz doline Neretve nalazi se u:

- A Vidu
- B Kominu
- C Blacama

5. Dolina Neretve poznata je po izvrsnim:

- A nogometima
- B košarkašima
- C rukometima

Rešenje: 1a 2c 3d 4b 5c

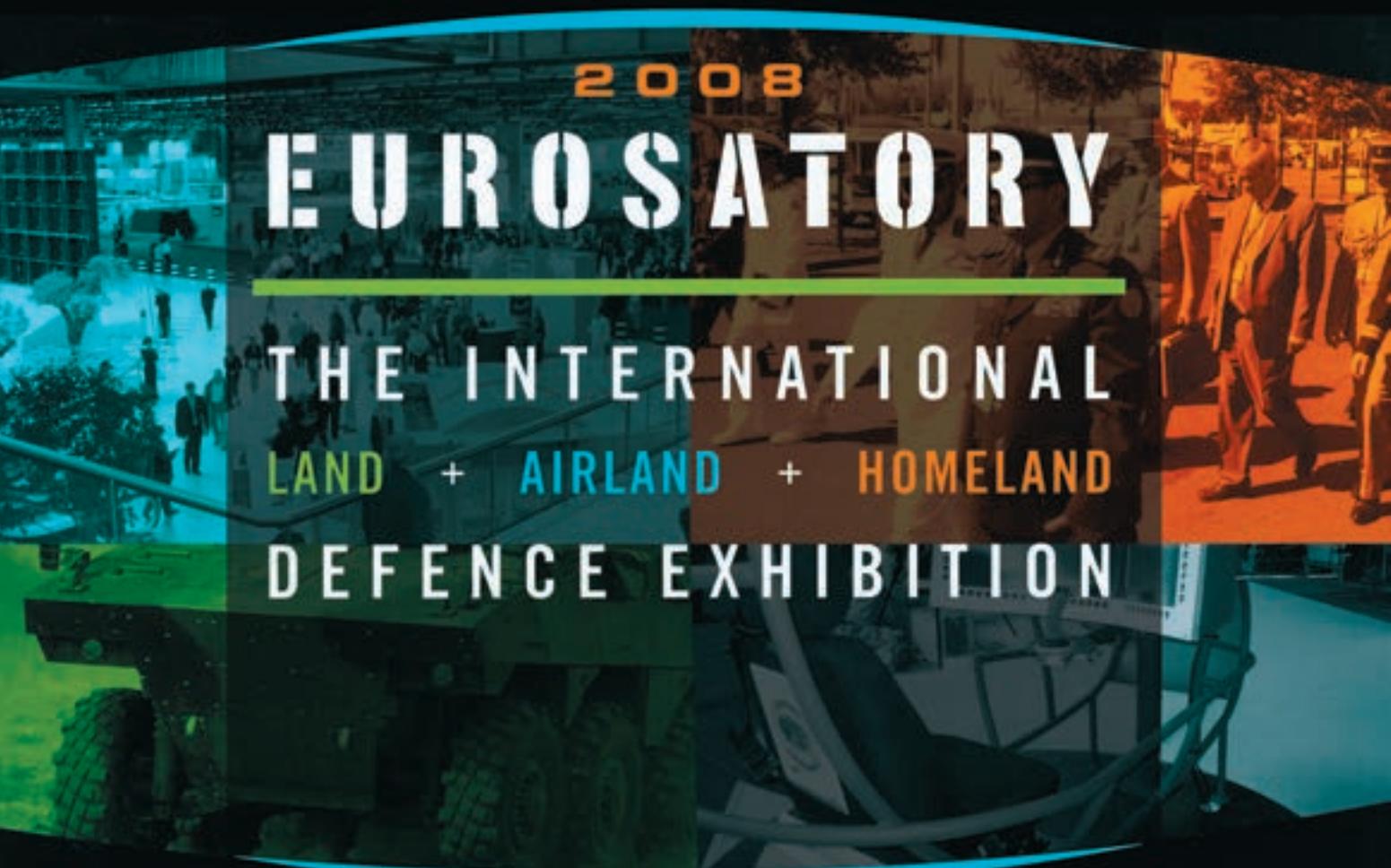

POZIVNICA

Čast nam je pozvati Vas da nas posjetite na sajmu vojne obrane i zaštite EUROSATORY u Parizu od 16.-20. lipnja 2008. godine.

Naša tvrtka će izlagati na štandu broj 3866.

Više informacija na dolje navedenim kontaktima.

A collage of images in the background includes a green tank, a blue industrial structure, a group of people in a hallway, and several soldiers in orange and yellow uniforms. The year "2008" is printed above the main title.
2008
EUROSATORY
THE INTERNATIONAL
LAND + AIRLAND + HOMELAND
DEFENCE EXHIBITION

Jane's

GICAT

DGA

ARMEE DE TERRE